

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año VI. No. 270

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle AÑASCO 2322 U. T. 59 - 3667

Buenos Aires, 22. septembra 1934

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo leto \$ 5.—; Inozemstvo Dolar 2.—
List izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

CORREO
Argentino

TARIFA REDUCIDA

FRANQUEO PAGADO

Concesión 1551

SAMOPOMOČ

Pravila Slovenske podporne jednote grejo proti koncu. Upamo, da ste jih vsi rojaki in rojakinje dobro preštudirali in da razumete kako velikega pomena bi bila za nas podpora jednota. Pripravljeni odbor ima namen v kratkem sklicati širši sestanek cele naše naselbine na katerem bi se podrobneje pomenili in bi se izvolili ljudje, ki bi jednoto vodili.

Naša naselbina nikakor ne sme biti kot črna sužnjev, ki si neznajo ali ne morejo pomagati. Ni dovolj, da samo gledamo kaj drugi delajo, temveč si moramo prizadevati, da bomo tudi sami kaj napravili. To je naša največja napaka, da si ničesar sami neupamo in da vedno čakamo odkod nam bo samo kaj prišlo ali pa bo kdo drugi za nas napravil.

Dragi rojaki in rojakinje! Brez lastnega truda se naš položaj ne bo nikoli zboljšal. Če si ne bomo sami pomagali nam ne bo nihče pomagal, to je naš list že nešteto krat povdaril. Tukaj kjer smo prepuščeni samim sebi, lahko pokažemo, koliko življenjske sile je v nas. Tarnati čez slabe čase, sami pa si ne znati pomagati, ne koristi ničesar. Le kar ozrimo se okrog sebe pa bomo imalu spoznali, da so drugi narodi vse bolj napredni kakor smo Slovenci. Tu ni treba nikakega izmikanja in histerične nervoze. Če človek ne zna sam sebi koristiti, kako naj bo koristen član človeške družbe.

Mnogim ljudem dopade živeti na iluzijah. Prav nič jim ne zanima, da bi natančneje preštudirali, zakaj pravzaprav živijo. Čitajo najraje stvari, ki nimajo nikake praktične vrednosti. Nekdo je izjavil celo, da bi sestanek podporne jednote popolnoma frakasiral, če bi se ne priredilo tudi plesa. To je zelo verjetno, če pomislimo, da ljudje še na kulturnih prireditvah, ki nudijo kolikor toliko tudi zabave, raje prihajajo bolj proti koncu, ko je ples.

Večina ljudi se zaveda krivic, ki se jim dogajajo, ampak krivdo ne prepisujejo sebi, temveč drugim. Mi pa smo rekli in še rečemo, da če se nam godijo krivice, smo jih v veliki meri sami krivi. Nihče nas nemore prisiliti, da bi se imeli bolje, če tega sami nočemo.

Rojaki in rojakinje! Slovenska podpora jednota je prvi korak naše skupe gospodarake osamosvojitve. Koliko koristi podpora jednota, si oglejmo pri naših bratih v Severni Ameriki. V Južni Ameriki smo toliko na boljšem, da lahko njih bogato trideset letno izkušnjo s pridom izrabimo v naše koristi. S prepričanjem, da hočemo nam vsem dobro, pozivljamo vse naše rojake in rojakinje, naj se skušajo gospodarsko osvoboditi, s tem, da se vsi zgrnejo okrog Slovenske podporne jednote.

DELAJSKO GIBANJE

Tukajšnja Confederación General del Trabajo, osrednje društvo v katerem so včlanjene najvažnejše delavske strokovne organizacije (sindicati) argentinske, se pripravlja, da se tudi v Argentini začne z delovanjem v prid zboljšanja gmotnega stanja delavstva, posebno

pa v prid brezposelnim. Postavilo se je načrt zvan "plan de emergencia", v katerem se o navedeni najvažnejše in najnujše potrebe delavstva.

Poglavitna je ona, od 40 ur tedenskega delovnega časa, s katero se hoče največ omogočiti znatno znižanje brezposelnosti.

V ta namen je bil sklican javni sestanek, da se raztolmači navedeni "plan de emergencia", katerega so razni govorniki razlagali.

Prvi govornik je spodbujal delavstvo k sodelovanju v sindikalnih organizacijah kjer se ravno izvaja miselnost Marxa, da emancipacija delavstva, mora biti delo delavcev samih.

Sledil mu je govornik, kateri je obrazložil "plan de emergencia", ter navajal, da brez borbe se ne bo dalo nič doseči, ter stavljal za zgled borbo, ki jo vršijo železničarji v okvirju svojih sindikatov.

Tretji govornik je slikal splošno nepravilno stanje današnje družbe, za katero je v večje meri delavstvo samo krivo, ki je še vedno razpršeno in brezčutno za skupno delovanje, ter da ni bila še nikdar taka potreba združitve delavskih sil za izvojevati končni cilj.

STARA MATI RUSKE REVOLUCIJE JE UMRLA

Katarina Breskovskaja je v 91 letu starosti preminula v Pragi. Malo žensk je, da bi imele tako burno življenje za seboj, kot gori imenovana. Rojena je bila od bogatih grofovskih starišev, ter kot taka uživala temeljito vzgojo, posebno v francosčini. Ravno to znanje francosčine ji je prineslo v roke razne spise francoskih pisateljev kot Voltaire, Diderot, Jean Jacques Ruseau in takozvani enciklopedisti, kateri vsi so bili predhodniki znamenite francoske revolucije. Omožena s pisateljem Breskovskym in prežeta od duha imenovanih francoskih pisateljev, je začela preobčevati v kmetico svoje izobraževalno in če se hoče tudi puntarsko delo po izbah in kotih velike ruske države.

Čaristična policija jo je kmalu zasledila in oblasti so jo deportirale v rudnike Karana. Čez nekaj časa se ji je posrečilo pobegniti, ter je neustrašeno naprej oznanjevala prostost in enakost med ruske mušike. Policija jo je zopet prijela in bila je tokrat poslana v rudnike Transbalkalje, od tu pa so jo izpustili ker je stranka, kateri je spadala, pridobila na uplivo. L. 1903 je bila ta stranka poražena vsled tega je Breskovskaja pobegnila v inozemstvo. Obiskala je več dežel, kot Švico, Francijo in Severno Ameriko. Revolucija leta 1905 jo je zopet našla na svojem bojnem pohodu po Rusiji. Toda tudi sedaj ni ji bila sreča mila, prijeli so jo in deportirali v Sibirijo, kjer ji je šele revolucija Kerenskyja odprla pot v svobodo l. 1917.

Njena želja za mir in red pa se ni udejavila. Leninova revolucija jo je zopet spravila na pot bega in po strašnih mukah se je rešila čez sibirski stepe. Leta 1919 se je mudila v Čehoslovaški kjer je organizirala med karpatske

MANJŠINSKO VPRAŠANJE

Kakor se navaja na drugem mestu, je poljski zunanji minister zopet oživel manjšinski problem v Družbi narodov. O tem uprašnju se je sicer že nešteto krat razpravljalo in poskusilo ga rešiti v zadovoljstvo vseh, toda ni nikdar to uspelo. Problem ostane in nima zgle-da na pravično rešitev.

Če vzamemo samo evropske države, lahko trdimo, da je ni niti ene, da bi ne imela s tem vprašanjem opraviti. Vsaka ima kako manjšino narodno ali versko. In tudi časovno se lahko trdi, da je ta problem nešteto krat v zgodovini igral velikansko vlogo ter uprizarjal krvavo preganjanje in vojske.

Narodno preganjanje poznamo že iz zgodovine Jožefa Flavija. Rimska oblast nad Judi, ki jim je delila pravico po svoji mili volji. Kristus je bil prvi človek v tistih časih, ki je učil, do človek ne sme biti človeku volk, temveč, da je njegovo poslanstvo višje in plemenitejše. Rimljani so imeli oblast tudi nad drugimi narodi, ki so bili povečini kelskega izvora. Te narode so čisto enostavno latinizirali iz katerih so se pozneje formirali, španci, francozi, romuni, furlani itd.

Stremljenje in način reševanja tega problema se danes ponavlja kakor v rimskih časih. Močnejši hočejo prisiliti šibkejše k pokorščini, in da če jim ni prav biti podložen, naj kratkoma izginejo. Primorci to najbolj znamo, ker občutimo v lastni hiši in na lastni koži. Zaman se ogledujemo po kakem rešitelju.

Kdo tudi bi nas rešil, ko so pa vse države zapletene v to zadevo. Francija ima vsepolno Nemcev v Alzaciji in Loreni; Anglija na Irskem; Španija ima Katalonce in Vaške; Belgija, Fleme; Poljska, Ukrajnce, Nemce in Jude; Rusija ima Ukrajnce, Tatarje, Mongole in Nemce. Jugoslavija ima, če lahko računamo tudi Hrvate in Slovence, zraven še Nemce, Italijane in Macedonce; Čehoslovaška ima Nemce, Poljake in Ogre; Avstrija ima Slovence; Italija ima Slovence in Nemce, in tako se jih lahko odkraja naštevajo. Kot narodna celota bi tvorili edino Nemčija in Ogerska. Pravzaprav so vse evropske države umetna tvorba in prava babilonija.

Tega se dobro zavedajo vse države zato se tega vprašanja karmogoče izogibljejo.

Sicer se je naredil majhen poskus za rešiti ta problem, toda le na škodo manjšinskih držav. Z mirovnimi pogodbami sklenjene v Versaillesu, St. Germain in Trianonu, iz katerih so nastale, Jugoslavija, Čehoslovaška, Poljska in povečana Rumunija, se je tem državam usila mednarodna zaščita manjšin, ki jo nadzoruje Družba na-

Ruse razne dobrodelne in socialne ustanove. Podala se je od tu v Nemčijo, Francijo, Severno Ameriko ter takorekoč v uboštvu čakala svoj konec.

Vsepovsod, tudi v nasprotnih krajih, je uživala ta plemenita žena, največje spoštovanje, ker njeno delovanje v blagor človečanstva, posebno pa revnih slojev, bo ostalo neizbrisano v zgodovini.

OKOLI DRUŽBE NARODOV

Petnajsto zasedanje tega mednarodnega zbora držav, stoji popolnoma v znamenju pristopa veze Sovjetov k tej ustanovi. Že takoj ob pričetku zborovanj so se vršili, posebno od strani ministra zunanjih zadev Francoske, Barthou-a, vsi mogoči napori, da se ta, že naprej določeni pristop Rusije, kar najboljšje izvrši. Seveda so bili to samo zakulisni manevri, ki so prišli malo, ali nič v javnosti v znanje.

Medtem so se vršile seje posameznih odsekov in širše seje zveze. Na eni teh se, je poljski delegat nepričakovano oživil vprašanje zaščite manjšin, ki je povzročilo precejšnje zmedo in razburjenje. Predlog je bil takoj odklonjen zaenkrat, toda se sušlja da Poljska bo zopet o tem predlogu razpravljala.

Uporabljaajo priliko so zborovali delegatje, Male antante, in Balkanske zveze. Ti delegatje so razpravljali o raznih problemih tiočih se mednarodne evropejske politike. Priporočalo se je sklenitev raznih paktov sigurnosti, kakor onega za vzhodne države in za države mejoče na Sredozemsko morje. Glede Vzhodnega pakta imenovanega tudi "Vzhodni Locarno", so izgledi slabi. Nemčija je ta pakt odločno odklonila, Poljska pa se ni še izjavila, toda sodeč po njenem zadržanju, bo najbrže tudi odklonila.

Balkanske države posebno pa Jugoslavija se težko sprijaznijo z novo orientacijo italjanske politike na zblizanje k Franciji in je stalo mnogo truda, prepričati jih, da dajo ugodno izjavo v ta prilog. Izgleda pa, da ne bo stvar tekla gladko, ker časopisje Italije in Jugoslavije se zopet medsebojno napada, največ vsled incidenta v Splitu. Na seji Balkanske zveze se je pohvalilo delovanje kralja Aleksandra o priliki ko je posetil Sofijo, bolgarsko prestolico.

Na širši seji Družbe narodov dne 19. t. m. se je oficijelno sprejela Rusija v to zvezo. Sicer

rodov. Velesile, kot sta Italija in Francija, niso hotele prevzeti nobene topogledne obveznosti, so le obljubile, da se bo ta zaščita vršila v okvirju njih demokratske ustave. Kako jo vrši Italija ni potreba izgubljati besedi. Francija pa je baje v tem pogledu nekoliko pravičnejša.

Tudi med Jugoslavijo in Italijo obstoja nekak manjšinski dogovor glede kakih 9 tisoč italijanov, ki so naseljeni v Dalmaciji. Sicer pa uživajo italijani popolno svobodo v Jugoslaviji, kot vsi drugi državljani. Če bi bili deležni istega Slovenci v Italji, bi bili zadovoljni.

Toda ne leži v reševanju manjšinskega problema razburjenje, ki ga je povzročil v Družbi narodov, predlog poljskega ministra. Ker ta predlog se evropski javnosti zdi nerešljiv. Razloge je torej treba iskati drugje.

Znano je, da cela današnja evropska konstelacija sloni na prej navedenih mirovnihih pogodbah, posebno one iz Versaillesa, če bi pa Poljska hotela ovreči nji naloženo zaščito manjšin potom te pogodbe, bi se takorekoč pogodba sama uničila in bi prišle v nevarnost tudi druge obveznosti, ki so določene v tej pogodbi, posebno ona, da se ne sme Nemčija več kot toliko oborožiti in iz tega vidika moramo tolmačiti ono veliko začudenje Francije.

In mi bodemo vedno manjšina, dokler ne bo kaj nastalo, da postanemo večina.

je kratko pred vstopom delegat katoliške Irske de Valera, ostro ožigosal notranje razmere Rusije, posebno gledé verske prostosti.

Svečani trenotek vstopa ruske delegacije je tudi bil malo moten, ker namreč ko je točasni predsednik zveze švedski delegat Sandler povabil rusko delegacijo naj sede, je ta že sedela.

Sledil je nato pozdravni govor predsednika Sandlerja, kateri je bil držan v rezerviranem tonu in naglašal, da se stavlja vse pričakovanje v prihodnost, kljub temu, da je prihodnost še vedno jako temna.

Nato je prvi delegat Rusije, komisar za zunanje zadeve Litvinov držal enourni govor, v katerem se je nepričakovano jako zmerno izrazil kljub močnim napadom, posebno od strani švicarskega delegata Motta, na pondeljkovni seji.

Litvinov je začel z odkritostjo razpravljati o začetnem času Sovijetov in povdarjal današnji močni položaj sovijetske vlade, namignil je z besedami "toda prej ali slej, bo vsaka vojska prinesla nesrečo vsem državam, naj bodo to vojskujoče ali nevtralne". Primerjal je Rusijo eni Zvezi narodov v malem, kjer se tiskajo časopisi v 50 jezikih. Izjavil je, da Rusija ni nikdar odklonila sodelovanje z državami ki imajo drugi socialni temelj. Predvideva pa, da se zaradi tega ne smejo države mešati v notranji razvoj drugih držav.

Omenil je notranjo stanje gotovih držav, ki se vračajo k miselnosti srednjega veka in ktere se kljub danim miroljubnim izjavam mrzlično oborožujejo in da se ne more hotenje takih, ki bi hoteli spremeniti s sabljo, evropske in azijske zemljevide, jim staviti samo papirnate zapreke. Te besede se smatrajo naslovljene Nemčiji in Japonski.

V odgovor na že navedene napade, je Litvi-

nov izjavil, da se more poroditi miselnost, še nadalje hoteti izolirati Rusijo, le v glavah ozko mislečih in politično zagrizenih državnikov, ki črpajo svoje informacije iz enostranskih virov. Vtis, ki je napravil vstop in govor ruske delegacije v krogih Družbe narodov, je povsem rezerviran, ter se pričakuje kaj prinese bodočnost o tem velepomembnem zgodovinskem dnevu.

MORSKA KATASTROFA

Na "Morro Castle", velikemu potniškemu parniku, ki je vozil na progji New Jork—La Habana (Cuba) je na višini severo ameriškanskega obalnega mesta New Jersey, nastal požar, kateri je povzročil strašno nesrečo in v kateri je zgubilo na razne načine 186 oseb življenje.

Kako je nastal požar se niso na jasnem. govori se o sabotaži, o nepervidnosti potnikov, o pomanjkljivosti naprav za gašenje ognja itd.

Tudi vesti gledé ponašanja posadke so si nasprotujoče. Rešitev potnikov je bila vsled močnega vetra znatno otežkočena. Nekateri so se rešili plavajoč do obale.

Goreči parnik v katerem sumijo da je še dosti zažganih trupel so vlačilei dovedli na obal kjer se je zaril v pesek. Tisoče ljudi hodi gledat goreči parnik, letala in obalni parniki stražileci so iskali in zbirali plavajoča trupla v razburkanem morju ter jih dovedli na suho, kjer so se odigrali strašni prizori pri spoznavanju ponesrečenih od strani svojcev.

Zadnje vesti poročajo, da se sumi na komunističen atentat, ker je prvi oficir izjavil, da je na predzadnji vožnji našel odpadke zagorelega papirja namočenega v petroleju potrošene med blagom. Oblasti vodijo strogo preiskavo, da se dožene resnica in da se določi odgovornosti za to veliko nesrečo.

Moderna organizacija naše Banke, nudi Vam priložnost, za najtočnejše in najhitrejše izvršenje vseh bančnih operacij.

HRANILNICA

ODDELEK ZA POŠILJKE

ODDELEK ZA POTNE LISTKE POSTERESTANTE

Vaše potrebe lahko izvršite vse, ki spadajo v omenjene oddelke. Uradniki Vaše narodnosti so Vam na razpolago in v nekotikem času ste uljudno in natačno postreženi.

GOTOVOST

HITROST

USLUŽNOST

ZAUPANJE

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

SLOVENSKI ODDELEK

Uradne ure: od 8.30 do 7, v sobotah do 12.30.

Zastopnik:
José M. Jakus
c. Montevideo 671
Berisso F.C.S.

Casa Central:
L. N. Alem 150
Buenos Aires

La sucursal:
Mercado de Abasto
Corrientes 3227
Buenos Aires

OKNO V SVET

Beograd. Italo Balbo današnji guverner Libije je obiskal te dni dalmatinsko obal, v spremstvu žene in drugih osebnosti. Izkreal se je v Splitu, Dubrovniku in Kotoru.

Beograd. Vesti, ki so došle iz jugoslov. prestolice, pravijo sledeče glede splitskega incidenta. Italo Balbo v svojem govoru, ki ga je držal v italjanskem klubu v Splitu, je jasno migaval da je Dalmacija italjanska, kar je izzvalo pri italjanskih slušateljih veliko navdušenje ter so se toliko spozabili, da so začeli z iredentističnimi klici. Prisotna jugoslovanska mladina pa je takoj energično intervenirala ter prisilila Balbota, da je zbežal po stranskih vratih, ter da se je vrnil v policijskem spremstvu na svojo jahto in takoj odplul iz Splita.

Ogorčeni Splitčani za ta brezmiselni in žaljivi nastop Balbota in svojih splitskih pajdašev so do pozno v noči z navdušenimi manifestacijami pokazali, da so Dalmatinci, drugačnih misli. Pripetilo se je večkrat, da je ogorčena množica hotela navaliti na italjanski konzulat in Kazino.

Beograjski politični krogi se čudijo italjanski nepredvidnosti, da izziva take incidente, ravno sedaj, ko se hoče od več strani otpraviti nasprotja ki vladajo med državami živječimi ob Jadranu.

PROUČEVANJE TRGOVINE VOJNIH PROIZVODOV

Posebna komisija severo-amerikanskega senata proučuje že delj časa mednarodno trgovino vojnih potrebščin. aZlišano je bilo mnogo oseb v tem pogledu, večinoma višji uradniki in agenti velikih družb ki proizvajajo orožje, vojne ladje in druge predmete, ki služijo v take svrhe.

Komisija je segla daleč nazaj in je prišlo na dan, da so si tekom svetovne vojne tovarne teh predmetov medseboj pomagale, ter stvari, ki so primanjvale če vzamemo en primer. Nemčiji dobile potom Švice od francoskih tovarn in obratno.

V zadnjih letih so si celo velike severo-amerikanske in angleške tovarne razdelile delo-krog, da se ne bi konkurirale ene drugim.

Visoke vladne osebnosti so dobivale od teh

tovarn komisije za napravljene kupčije. Iz-taknili so celo, da je angleški kralj ves svoj vpliv postavil v službo družbe Vicker, da bi ta družba dobila naročilo od Poljske.

Ravno ta teden je izsledila ta komisija, da so severo-amerikanske tvrdke in njih inženirji, prodali sovietski vladi mnogo tajnih iznajdb glede letalstva in kemične vojske.

Preslišani uradniki teh družb so zaprosili izpraševalno komisijo, da naj se njih izjave drže tajno, toda senator Nye jim je odgovoril, da dosti dolgo je že, da delajo vse te mahinacije v tajnem, naj enkrat tudi ljudstvo zve o njihovih tajnostih.

London. Lastniki premogokopov v valeškem okraju so odbili zahteve rudarjev, da se jim s 1. p. m. zvišajo mezde. Tozadevna pogajanja so se uknila in se zategadelj predvideva, da bodo rudarji s 1. oktobrom pričeli stavkati. Delavski sindikati bodo še poprej zaprosili vlado za posredovanje.

Berlin. Nemški časopis "Börsen Zeitung" komentira govor Duce-ja ki ga je držal o pri-liki gostovanja dunajske opere v Benetkah. Pravi, da je trditev Duceja, da se je kultura širila vedno iz juga proti severu saj v zadnjih časih nepravilna, ker so avstrijei širili kulturo po več okrajih Zgornje Italije, ki so pripadali Avstriji. Se ironično izraža glede onega velikega prijateljstva med Avstrijo in Italijo, ko vendar še ne dolgo let sem, so bili Italjani polni sovraštva do te države. Kon-čuje, da je smešno ono hvaljenje avstrijske umetnosti, ki je vendar nemška.

Guayaquil (Ecuador). Poročajo da je tukajšnji Senat odločil pristop Republike Ekvador k ženevski Družbi narodov, ter s tem, da odklanja načelo Združenih držav Sev. Amerike, da Amerika je samo za Amerikance, načelo poznano pod imenom Monroe-doktrine.

Rim. Širila se je po celem svetu vest, da bodo fašisti v medsebojnem dopisovanju rabili mesto dosedanjega pozdrava, besede "Viva el Duce". Predlog, da je stavljal sam, nam še iz Trsta znani, sedanji tajnik fašistovske stranke Starace. Zadnja vest v tem pogledu pa pravi, da se je Mussolini jako jezil temu predlogu, ker sliči preveč nemškemu pozdravu "Heil Hitler". Starace pa sedaj zanikuje, da bi bil on to predlagal in s pozdravom ne bo nič.

Btograd. Tu predlagajo ustanoviti medbal-kansko banko, ki bi olajšala promet deviz med balkanskimi državami. Sedež te banke, ki bi nosila ime "Balanska banka" naj bi bil v Sofiji.

Karbin. Zunanje ministerstvo Mančukuo-a je protestiralo pri sovietski vladi, ker bajé Rusi utrjujejo pas zemlje kjer se izliva reka Sungari v reko Amur.

Madrid. Oblasti pravijo, da so izsledile pri-prave ekstremističnih elementov, kateri so ime-li namen vprizoriti revolucijo. Vtemeljujejo svojo trditev na podlagi dokumenta, ki so ga bajé našle pri nekem visokošolecu: V dokumen-tu stoji, da v noči revolucije bi se najprvo začelo z požigom nekaterih javnih poslopij, ter da bi se vse uniformirane osebe umorilo. Revolu-cijski tribunal ki bi imel drugi dan takoj funkcionirati bi obsodil vse prijete osebnosti na smrt, ter da bi se na to proklamirala pro-letarska država.

Carigrad. Tukajšnje časopisje poroča da bo albanski kralj Zogu proti koncu prihodnjega meseca posetil Angoro, stolno mesto turške republike. Spravlja se v zvezo ta poset z prigo-varjanjem Albanije, da naj bi pristopila tudi ta država v Balkansko zvezo.

Rim. Po zadnjem ljudskem štetju znaša šte-vilo prebivalstva Rima 1.122.000 duš.

Eisenstadt, glavno mesto province Burgen-land v avstrijski republiki je potom župana poslalo osrednji vladi brzojavko v kateri na-proša, da se izvede sklep mestnega sveta tega mesta, katerega je nadvojvoda Otto častni član, da se ukinijo vsi zakoni s katerimi se je Habsburžane izobčilo in se jim je odvzelo vse premoženje.

Rim. Javljajo, da so izkopali temeljno zidov-je prve krščanske cerkve, ki je bila sezidana od cesarja Konstantina z imenom Lateranska cerkev. Ta najdba se prišteva k najvažnejši za krščansko starinoslovje. izdovje je bilo iz mra-morja in bilo s zlatom napleskano, tako da iz-gleda v luči dneva kot, da bi bilo vse zlato.

Trst. Odposlanstvo Turške paroplovne druž-be se nahaja v tem mestu, ter se pogaja za na-kup lloydovih parnikov "Adria" in "Aventino" Parnika imata po 6000 ton.

Varšava. Krožni polet nad Evropo je prin-esel poljskemu zrakoplovstvu zmago. Kapetan Bajan in Plonezynski sta odnesla prvo in dru-go nagrado za njima je tretji Nemeec, Seide-man, četrti Čehoslovak, Ambrož. 200.000 ljudi, s predsednikom Mosičkijem je pričakalo tek-movalce na letališču Mokotov.

Paris. Uradno se obvešča, da bo kralj Alek-sander 9. oktobra posetil oficijelno prestolico Francije.

Marsilja. Javljajo, da so se ukreali na paro-brod "Campana", 200 oseb katere bodo priso-stvovala tukajšnjemu Euharističnemu kongre-su. Med njimi je več višjih dostojanstvenikov cerkvenih in civilnih.

Asunción. Paragvajci javljajo nove zmage v sektorju utrjenega mesta Ballivian; bolivijan-ske vesti, da so Paragvajce občutno potolkli v bližini Carandayti, dementira paragvajsko po-veljstvo.

NAJHITREJŠE POŠILJANJE DENARJA

brez prošnje in pod najboljšimi pogoji, točno in zanesljivo.

Za hranilne vloge

Prodajamo šifkarte

varnost in najboljše obresti

po brezkonkurenčnih cenah

NE DELAJTE NIČESAR

brez, da ste se prej posvetovali z

Vašim starim PRIJATELJEM

Banco Holandés

SLOVENSKI ODDELEK

Centrala: Bmé. MITRE 234, Buenos Aires; Podružnica: CORRIENTES 1900

Urdujemo od 8.30 zjutraj do 7 zvečer. Ob sobotah do 12.30

ARGENTINSKE VESTI

IZ SENATA

Na sednici senata preteklo soboto je senator De la Torre v ostrem govoru obsojal postopanje vlade oziroma poljedelskega ministra glede 11 odstotne kvote mesa, katero je svojčasno dala na razpolago angleška vlada, argentinski vladi, da razdele dobavo mesa previdevano v tej kvoti, kakor se ji zdi umestno. De la Torre je opočital navzočemu ministru inž. Duhau, da mesto da bi razdelil to kvoto zadrugam, jo minister razdeljuje privatnim arg. frigorifikom, kar ni v skladu s hotenjem pokojnega poljedelskega ministra De Tomaso, ki je mnogo žrtvoval, da dobi od Anglije to kvoto.

Stvar je namreč tako za razumeti, da arg. meso katero gre v Anglijo, jo dobavajo samo tukajšnji angleški frigorifiki, le po dolgem mešetarenju je dovolila Anglija gori imenovano kvoto, da ž njo lahko razpolaga argentinska vlada v korist malim živinorejskim zadrugam. Za to pridobitev pa je morala Argentina zrižati carino na gotovo angleško blago, ki se uvozi od tam.

Minister se je skušal opravičevati, toda De la Torre ga je vedno pobival, ter je vsled tega nastal hud osebni incident z medsebojnimi obdolžitvi.

Sploh se opaža v zadnjem času, da tukajšnja vlada deluje samovoljno in preko Kongresa, kakor je to naredila glede žita in valute.

Na torkovi seji visoke zbornice, se je odobrilo zahtevano spremembo v predrugačenju nekaterih točk trgovskega zakona. Omenjene točke se nanašajo na plače, dopuste in odslovljenje mesečno plačanih delavcev in uradnikov.

Novi zakon bo prinesel znatno zboljšanje stanovitnosti gori navedenih nameščencev. Kadar bo stopil ta novi zakon v veljavo, ga bode mo natančneje razložili.

Drugi dan je napisala nekaj nerazumljivih črt na koncu pisma. A to je ni zadovoljilo in

Pri nadaljevanju se je, je prišlo do volitve zakona "za zaščito tiska". Zakon je bil od večine sprejet in sedaj pride v nizko zbornico, kjer se upa, da bo našel znaten odpor, tembolj, ker celo javno mnenje strogo obsoja, ta zakon, ki pravzaprav ne bi bil v zaščito tiska, marveč bi tisk in vsako tudi še najbolj pošteno kritiko onemogočil.

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENCI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z oziroma na številno slovensko klijentelo.

Poštna slika od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan do devetih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

Fotografija "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579

Bs. Aires

Telefon: 59 - 0522

MESTNA KRONIKA

SMRT POD VLAKOM

Na postaji Coghlan centralne železnice se je v sredo dogodila nesreča katere žrtev je postal 20 letni Alfredo Perez. Imenovan je ob 6.30 pritekel na postajo in hotel skočiti na vlak v trenutku ko je že bil v teku. Skočil pa je tako nesrečno, da je izgubil ravnotežje in padel pod kolesje vlaka, ki ga je malone popolnoma razmesarilo. Poklicana zdravniška pomoč je prišla zaman, ker je Perez že izdihnil na zadobljenih poškodbah.

SPOPAD MED POLICIJO IN TATOV

Na podlagi obtožbe tatvine, ki so jo izvršili neznani zlikoveci v San Miguel, Frideriku Denku, so v torek vršili tozadevno preiskavo 4 policijski uslužbeni iz okraja Rivera (Adolfo Alsina). V svrhu preiskave so vstopili v hišo José Martin Gomez-a in z njegovim privoljenjem začeli brskati po hiši. Komaj so pa začeli z delom ko so jih z revolverji v rokah napadli štiri moški, ki so bili skriti v notranjosti. Pričelo se je s streljanjem in izstrelilo nad 60 streliv pri čemur so ostali brez življenja, Martin Perez, José Moyano in še eden, ki se ne ve za njegovo istovetnost ter ranjen policaj Solano. Četrtemu se je posrečilo ubežati oboroženemu z pištolo Winchester. Policija je našla v hiši več revolverjev, krogel in podobnega orožja kakor tudi stvari, ki so bile ukradene Denku.

Oblasti so zaprle gospodarja hiše, José Martin Gomez-a in nekega Juan Garcia, kakor tudi vse štiri policijske uslužbenec dokler se zadeva ne razjasni. Pobegli se domneva da je Pablo Colluga, ki ga policija več okrajev že dolgo zaman zasleduje.

NAPAD NA PERIODISTE

Pri izstopu iz vlaka na železniški postaji Central Argentino je skupina osmih ljudi, ki so

nosili fašistične znake v nedeljo zvečer nenadoma napadla Petra Brusamayer in Elmoth Bachmann-a, ki sta pri uredniškem osebju tukajšnjega nemškega dnevnika "Argentinisches Tageblatt". Pri brutalnem napadu sta ostala z nekaj malimi poškodbami po glavi in telesu. Vzrok napada je, ker se njih časopis ne strinja z fašističnimi idejami in piše proti njim. Ravno v isto poslopje časopisa v ul. Tucumán 309 se pred nekaj dnevi vrgli 2 steklenici neke gorvne snovi z namenom, da ga zažgô a se jim je njih nakana ponesrečila. Policija vrši tozadevno preiskavo.

SMRTNA NESREČA ELEKTRICISTA

Kot je mnogim čitateljem znano ima električna družba "Chade" na strehi svojega poslopja v ulici Balcarce 186 ogromno propagandno razsvetljavo s pročeljem na Plaza Mayo. Ob priliki prihodnjega Evh. Kongresa so v višini kakih 30 metrov postavili iz samih gorečih žarnic grb ali simbol kongresa enak kot jih vidimo skoro na vsakih vratih našega mesta.

V četrtek popoldne sta bila zaposljena pri postavljanju žarnic v omenjenem grbu dva elektromehanika, kateri heden je bil 40 letni Juan Kanja (Čeh). Imenovani je delal v višini kakih 25 m na improviziranem podstavku, ko je nenadoma izgubil ravnotežje in padel prib. 15 m globoko kjer je obležal stisnjen med napravami svetilnika in hiše. Njegov tovariš, ni mogel storiti drugega kot takoj poklicati pomoč in je bilo treba klicati mestne gasilce, ki so nesrečnega Kanjo z velikim trudom spravili iz kraja kamor je padel, z razbito črepinjo mrtvega.

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah

Atelje MARKO RADALJ

F. Quiroga 1275

DOCK SUD

Medicina News

Največja klinika v Buenos Airesu. Ordinira 10 zdravnikov specialistov.

12 ODDELKEV

Oddelek za vernične bolezni in sifilis. Plačevanje od \$ 10 dalje mesečno.

Blenoragija. Brezbolestno, gotovo in hitro ozdravljenje.

lišaj, itd. — Porodi, zgodnji porodi, neredno perilo.

Oddelek za ženske. Sprejema zdravnica in zdravnik specialist vsak zase. Za notranje in zunanje bolečine vseh vrst; maternica, ajčnik, čiščenje itd., izpuščaji, lišaj, itd.

Načelnica tega oddelka je zdravnica, diplomirana v Parizu in Bs. Airesu, specialista v **ŽENSKIH IN OTROŠKIH BOLEZNIH**, z mnogoletno prakso, **KI GOVORI SLOVANSKE JEZIKE**

Klinika general. Jetika, srce, želodec, obisti, čreva itd.

Oddelek za jetične. Posebni pregled po novem načinu.

Oddelek žarki X. Radioskopia, radiografija \$ 10 za vsako.

Električni oddelek. Prozorno luč. Žarki ultra violeta infra rudača itd.

Oddelek specialistov za otroke.

Laboratorični oddelek. Razkroj krvi vseh vrst in narave.

Sanatorični oddelek. Dognanje kakoršnekoli bolezni, po nizkih cenah.

Natančni pregled od zdravnik specialista računamo \$ 3.—

Brezplačen pregled za venerične bolezni

VGODNO PLAČEVANJE

Ordiniramo od 9—12 in od 15—21. Ob nedeljah in prazniki od 9—12.

GOVORIMO SLOVENSKO

28 SUIPACHA 28

DOMAČE VESTI

KRST V DRUŽINI

Zakrament sv. krsta je prejel v soboto 1. septembra v župni cerkvi na Avalosu Mari Albin Filipič, ki sta mu botrovala g. Karl Mučič in gēna. Kristina Peric. Želimo mu mnogo sreče in zdravja na potu njegovega življenja.

DRUŽINSKA VEST

V nedeljo 16. septembra je prejel zakrament sv. krsta Edvard Nelson Konič, ki sta mu botrovala g. Jan Kacin in ga. Marija Zlobec. Želimo mu mnogo zdravja in srečnega življenja.

IZPOD OPERACIJSKEGA NOŽA

Srečno je prestala operacijo na slepiču ga. Ivanka Lojkova, bivša vneta igralka našega odra, kamor upamo da se bo spet povrnila, kadar ji bodo razmere dopuščale. Želimo tanogo zdravja!

Istotako je srečno prestala operacijo na slepiču gēna. Jelka Špacapan požrtvovalna članica dramskega odseka in članica društva S. P. D. I. od ustanovitve. Želimo ji skorajšajo okrevanje in veselo zopet med nami.

V četrtek pa je prestal še težjo notranjo operacijo Alojz Furlan. Želimo mu skorajšnje okrevanje.

IZ STARE DOMOVINE

se je zopet povrnila k nam, Gizela Krševan, ki nas je bila pred letom zapustila. Dobrodošla in veselo bivanje med nami ji želimo.

ZAHVALA

Ob priliki vrnitve mojih otrok v domovino

tajniku kasneje javi, je upravičen do podpore od dneva javljenja društvenemu tajniku. Društveni tajnik izroči ali pošlje bolniku bolniško nakaznico. Kadar se član naznani bolnim društvenemu tajniku, mora naznati, kakšno bolezen ima, če je poškodovan, mora naznati, pri kakšnem delu se je poškodoval, oziroma kako je prišel do poškodbe. Pri pismenem javljenju bolnim se vpošteva datum poštnega pečata za datum javljenja društvu. Podpora se izplačuje le do dneva zadnjega zdravnikovega obiska. Dan zadnjega obiska je vštet, ako član še ni zmožen za delo in je v smislu drugih določb upravičen do podpore za dan zadnjega zdravnikovega obiska.

4. Ko prejme društveni tajnik naznanilo o bolezni, mora takoj po prejemu obvestiti predsednika bolniškega odseka, ki ima skrbeti, da je član obiskan po društvenih bolniških obiskovalcih najmanj trikrat v tednu, dokler traja bolezen, ako ni bolni član oddaljen od društvenega sedeža nad 10 milj. Ako je član oddaljen od sedeža več kot 10 milj, tedaj društvo ali društveni bolniški odsek sklene, čeu vidi za potrebno, da ga od časa do časa obišče. Obiskovalne stroške bolnikov, ki žive v daljavi do 10 milj, trpi društvo, a vsaka odredba obiskovanja članov v oddaljenosti nad 10 milj se mora sporočiti v gl. urad z navedenjem razlogov. Ako tajnik bolniškega oddelka odobri odredbo društva in odredi nadaljno obiskovanje oddaljenega člana, se društvu povrnejo stroški, ki nastanejo z obiskovanjem, a društvo se mora ravnati po navodilih tajnika bolniškega oddelka. Ako društvo ali društveni bolniški odsek uvidi potrebo obiskati bolnega člana, ki je oddaljen nad 10 milj od društvenega sedeža mora to sporočiti tajniku bolniškega oddelka in navesti razloge vsled katerih smatra obisk potrebnim. Tajnik bol. oddelka mora dati društvu navodila, po katerih se mora društvo ravnati. Stroške obiskov bolnih članov, ki so odrejeni po tajniku bolniškega oddelka, plača jednota. Tajnik bolniškega oddelka ima pravico odrediti tajne obiskovalce sumljivih bolnikov ali uvesti posebne preiskave, ako uvidi za potrebno.

5. Ako bolniški obiskovalec ali kakšen drugi član sumi, da bi bolni član lahko opravil kakšno delo, čeprav ga zdravnik smatra nezmožnim za delo, mora o

smo zapeli pa...
dili spomin na domači kraj.

Anton in Marija Sinigoj

ŽENITNO PONUDBO

Slovenec z lastno trgovino, star 47 let, želi poročiti slovenko, lahko je tudi vdova. Resno ponudbo z naslovom in navedbo starosti naj se pošlje na upravo lista pod imenom (Trgovec).

tem obvestiti predsednika društvenega bolniškega odseka ne oziraje se, koliko časa je član bolan. Bolniški odsek mora najprej preiskati utemeljivost sumničnja in ako dožene, da so sumnje upravičene, mora dati bolnika preiskati pri društvnem zdravniku, ako je društveni zdravnik obenem osebni zdravnik bolnika, pa kakšnem drugem priznanem dobrem lokalnem zdravniku. Preiskovalni zdravnik mora dati pismeno izjavo o stanju bolnika z označenjem v koliko je po njegovem mnenju zmožen za kakšno delo, prenela njegova podpora s tistim dnem in stroške preiskave plača preiskalni član sam. Ako preiskovalni zdravnik najde, da je član nezmožen za delo, plača jednota stroške preiskave in društveni tajnik mora z računom vred poslati zdravniško izjavo tajniku bolniškega oddelka.

6. Vsak član, ki zboli ali se telesno poškoduje, se mora prijaviti in ves čas zdraviti le pri priznanem zdravniku (M. D.), izvzemši v slučajih, v katerih vrhovni zdravnik, tajnik bol. oddelka ali upravni odsek dovoli izjemo. Član se lahko zdravi pri kateremkoli priznanem zdravniku medicinu, izvzemši kadar društvo ali jednota zahteva posebno preiskavo. Med boleznijo sme spremeniti zdravnika, toda svojevoljno se mora vedno zdraviti le pri doktorju medicine, kateri mora izpolniti tudi nakaznico. Ako se kateri član zdravi v zavodu, ki ni pod vodstvom ali nadzorstvom priznanih zdravnikov, ali direktno pri zdravniku brez zdravniške diplome, ali na daljavo pismenim putem, izgubi pravico do bolniške podpore za ves čas, ko se zdravi na ta način, čeprav mu priznani zdravnik medicine izpolni in podpiše bolniško nakaznico.

7. Vsak bolnik mora biti obiskan od zdravnika najmanj enkrat v tednu (vsakih sedem dni); izvzeti so le taki bolniki, ki trpe na neozdravljivih boleznih, ali ki so onemogli vsled starosti. V takih slučajih določa glavni zdravnik sporazumno z upravnim odsekom, v koliko se morejo zdravniški obiski opustiti in društvo dobi tozadevna navodila od tajnika bolniškega oddelka.

8. Društvo mora sklepati o vsaki bolniški podpori na prvi redni seji, ko je predložena plačilna nakaznica in ko bolniški odborniki in obiskovalci, ki so

Pozor rojakinje in rojaki

Ktor si želi naročiti iz Jugoslavije sajnsko ali kakoršnokoli knjigo, naj se prijavi, bodisi pismeno ali osebno, najkasneje do 1. oktobra v našem Slovenskem prosvetnem društvu I. ul. Añasco 2322. Buenos Aires. Vsak mora nakazati vnapre toliko denarja kolikor stanejo knjige. Velika sajnska knjiga stane Dinarjev 22.50. eVlika sajnska knjiga, arabska, stane Din. 50. Slovenska kuharica stane Din. 160. Seveda je treba zraven prišteti tudi poštnino. Koliko bi stala vsaka knjiga v argentinskih pesih, naj značuna vsak sam. Valuto dobite zadaj na listu.

32. MEDNAROD. EVHARISTIČNI KONGRES

Slovenski pripravljalni odbor

Kakor je naši Slovenski javnosti že znano, se zadnje čase zbirajo darovi za nabavo zastav, katere se bodo uporabljale ob priliki imenovanega Kongresa. V ta namen je pooblaščenih več odbornikov in odbornic kateri imajo tudi potrebna pooblastila z seboj. Ker je nemogoče vsakega posameznika obiskati osebno, se naprošajo dotični ki bi hoteli kaj darovati v ta namen, da oddajo svoje prispevke nabiravcem ali jih pa oddajo imenovanemu odboru na Paternalu, calle Avalos, 250.

Slovesno blagoslovljenje zastav se bode izvršilo dne 30. tm. v cerkvi na Paternalu, ob 10. uri želeti je, da se vsi Katoliški misleči Slovenci v čimvečjem številu udeležijo te slavnosti.

Natančni raspored slavnosti ob priliki blagoslova zastav kakor tudi glede Kongresa samega, bodemo prinesli v prihodnji številki našega lista.

Ill. Rev. Monsignor Dr. Nikola Dobrečič, Nadškof Barski, se nahaja te dni v Braziliji. Serokaj dospe po zadnjih vesteh dne 28. tm.

bolnika obiskali, podpisali bolniško nakaznico in zabeležili datum obiskov, podajo svoja poročila in druga zahtevana pojasnila o obnašanju bolnika. Vsak bolniški obiskovalec mora nakaznico podpisati ob času fiktivnega obiska. Član, o katerega bolniški podpora se razpravlja, se more začasa razprave o njegovi podpori odstraniti s seje; seje se sme vdeležiti le na zaključek društva, da poda eventualna pojasnila. Vsak bolniški odbornik ali obiskovalec mora biti navzoč na seji, ko se sklepa o bolniški podpori; če je zadržan vsled bolezni, dela, oddaljenosti ali drugega tehtnega vzdržka, mora pred društveno sejo pismeno sporočiti društvnemu tajniku o stanju bolnika, ali pa pooblastiti drugega člana, da poroča v njegovem imenu. Društvo sme odobriti podporo le na temelju jasne zdravniške izjave, iz katere je razvidno, da je član nezmožen za delo, se ravna po zdravnikovih nasvetih, dalje na priporočilo bolniških obiskovalcev in v pričanju, da se bolnik strogo ravna po jednotlivih pravilih. Ako katerikoli bolniški odbornik ali obiskovalec, ali kateri drugi član nasprotuje odobrenju bolniške podpore, mora društvo, oziroma bolniški odsek zadevo preiskati kakor določa 5. točka tega člena; če se dokaže, da je bila obtožba neosnovana in da je nasprotnik nasprotoval izplačilu podpore le iz osebnosti, ga mora društvo kaznovati za prvi prestopok s suspenzijo enega meseca, za drugi prestopok pa s suspenzijo za dva meseca. Bolniška podpora se odobri ali zavrne le na redni društveni seji in sicer z javnim glasovanjem, pri katerem odloči dvetretjinska večina oddanih glasov. Člani, ki glasujejo proti odobrenju bolniške podpore, morejo navesti razloge za njih glasovanje, in ako so razlogi značaja, da bi član ne bil upravičen do podpore v smislu pravil, se mora uvesti preiskava kot določa 5. točka tega člena, predno se sme podpora odobriti.

9. Bolniški nadzornik ali obiskovalec, ki poroča ne resnic o stanju bolnika, se kaznuje za prvi prestopok z ukorom, za vsak nadaljni prestopok pa z dvomesečno suspenzijo. Iste kazni veljajo, ako obiskovalec ne obiskovalec ne obišče bolnika.

(Nadaljevanje)

Utrinki iz nase nove domovine

Piše Protopsiav Savinski

HOMO HOMINI LUPUS

(ČLOVEK JE ČLOVEKU VOLK)

Imam dobrega znanca, skoro prijatelja bi rekel — dasi sem z nazivi "prijatelj" po življenjskih izkušnjah precej skop —, ki ga spoštujem in cenim bolj kot brata. Posebno mi je bil od let kar ga poznam njegov kremenit značaj svetel vzor. Moj velečislani znanec se imenuje Srečko, ki mu je sreča bila mila v toliko, da ima dobro in stalno delo pri neki tehniški podjetstvu.

Ima moj znanec izvoljenko, ki ji je ime Otilija. Slednja je več kot vredna svojega bodočega prava drugarica mu je v čednostih ter značajnosti. Tudi njo je obsolnela sreča, kajti zavzema sijajno plačano službo pri nekem argentinskem milijonarju, kjer uživa vse udobnosti življenja samo — svobode ne.

Dogodilo pa se je pred par tedni, da se je obrnil do mene nek zakonski par, ki je delal več let na neki estanciji. Pravila sta mi zakoneca, da sta bila vsled neklih intrig odpuščena ter zdaj iščeta novo delo. Mnogim ljudem sem v življenju storil dobro, pa tudi meni so mnogi izkazali dobrote, pa mislim, ako bi se vsi ljudje ravnali po tem načelu, mnogo lažje bi nam bilo življenje kot pa je. Domnevam se, da je eden izmed vzrokov današnje svetovne krize ona brezčutnost in mrzkost do bližnjega, ki se je vgnezdila v srce onih, ki imajo kaj pod palcem.

Za mene je obstojala vedno največja sreča v tem, da sem napravil srečne druge. Zato se nisem upiral prošnji zakonskega para ter se domislil gospodične Otilije kot rešilnega pristana. Njen gospodar ima razne estancije po provinci na eni ali drugi bo lahko namestil ta zakonski par, posebno ker je on ene vrste "Tausendkünstler" kakor pravijo Nemci spozna se v kuharstvu, vrtnarstvu, živinoreji, mlekarnstvu, čebeloreji, kolarstvu, kovaštvu, mehaniki, sadjereji ter zna šofirati auto. Takšnega človeka — sem kalkuliral — bi vendar morali sprejeti na eni estanciji "objeručki" kakor pravijo Hrvati. Saj si z osebo tako obsežnega znanja prihranijo 2—3 delavne moči. Zato se kar nisem obotavljal ter poslal svojega brezposlenega znanca h gospodični Otiliji s zmagoslavjem v duši, da sem spet sotrpino izkazal dobro delo.

Čez par dni mi piše moj prijatelj Srečko. Takole se je glasilo pismo:

Čislani prijatelj!

Včeraj sva se z Otilijo pošteno skregala. Očita mi, da sem jaz kriv, ako bo morda morala pustiti službo, ker nima več miru. Gospodar ji menda očita, kaj ima toliko opraviti z nepoznanimi ljudmi; da on sam ne sprejema nobenih obiskov in tega tudi ne dovoli svojim uslužbencem. Da vsak njegov uslužbenec ima toliko pristo, da uredi najpotrebnejše svoje stvari. Pretekli teden je menda že tretji slučaj, da vprašajo za njo in potem za službo. Saj menda ni tam kjer je ona v službi nobena posredovalnica za delo. Zadnji zakonski par je prišel celó z Vašim priporočilom. Ne veste kako je gospodar nezaupen; v vsaki osebi vidi protivravnika. Gospodar ima preveč ljudi, kateri so pri njem že dvajset let in ne potrebuje nobenih več. Ne smete misliti, da ima Otilija zlatoto jamo tam kjer je v službi; ona vse to krvavo zasluži. Jaz dosedaj nisem dal nobenemu njenega naslova samo radi tega, da je nobeden ne nadleguje niti osebno niti pismeno, ker celo pisma vzbujajo njegov sum in nezaupnost ker v vsaki stvari vidi zaroto proti sebi. Prosim Vas, da nikdar in nikomur več ne omenite moje zaročenke gledé kake službe, tako mi bo najljubše.

Pozdrave in izraze spoštovanja Vam in Vaši celi obitelji pošilja Vaš udani

Srečko."

Takole sem odgovoril prijatelju Srečku:
Cenjeni gospod Srečko!

Iz srea mi je žal, da sem z mojim priporočilom povzročil celo revolucijo v palači gospodarja gospodične Otilije. V sanjah nisem slutil takšnega učinka ter gđe. Otilijo in Vas skesano prosim oprostjenja; saj se človek takrat najbolj približa Bogu kedar odpušča.

Priznavam, da milijonarjeva hiša ni posre-

**POZOR
ROJAKI!**
Krojačnica
in trgovina

z manifakturnim blagom, ter sploh z vsemi potrebščinami

Cene konkurenčne
Se priporoča

**SEBASTIAN
MOZETIČ**

OSORIO 5025

LA PATERNAL
BUENOS AIRES

dovalnica za delo. Ali prijatelj, da-li niste čitali, da je argentinski parlament sklenil zakon glasom katerega se bodo vsled dogodivš. se nerednosti odpravilo ozir. poddržavilo vse posredovalnice za delo?! Kaj čuda ako dela potrebne skomina, da se približajo izvoru? In pa ali ne veste, da se delo v Argentini dobi samo po priporočilu ne pa po posredovalnici! ki vam komaj skomandirajo delo za trebljenje tračnic po železnicah z \$ 2.80 na dan brez hrane?! Kaj mi niste svojčas pravili, da ste službo, ki jo danes zavzimate dobili po priporočilu? Odrekate bližnjemu to kar priznavate sebi. V boju za obstanek je moj bližnji protil za službo; boj za obstanek je motor vsega napredka, brez njega stoji in zamré vse. On goni, poživlja, poraja in premika naše življenje! Vse se bori za obstanek — delavec, ki hreperi po komunizmu, bogataš, ki ga preklinja, misleče glave, propadli aristokrati in plutokrati, učenjaki, republikanci, konstitucionalci, vladarji: vsi so v pravu — gre se za njih obstoj.

Moje priporočilo se je izcimilo zgolj iz želje pomagati bližnjemu. Hvala Bogu, da sem že dosegel toliko let, da ne bom več dolgo stopical po tem preperem svetu, kjer se smatra želja za pomagati bližnjemu skoro za nekakšno hudodelstvo. Dolgo let sem nosil v srečo vero v napredek človeštva, in nisem klonil glave kedar žetev ni odgovarjala setvi. Iz zgodovine sem se naučil, da pravo in resnično nikdar ne izgine popolnoma, da dolgoletnem mrtvilu vendar vzklije k novemu razcvetu. Plemenit bodi človek, dober in postrežljiv to je kar ga najbolj loči od živali.

To vero v človečanstvo ste mi z Vašim pismom skoroda uničil.

Pomilujem gospoda milijonarja z vsemi estancijami, koje ima. Ne menjal bi z njim. Saj s svojim črnogledstvom ne zavžije najbrž ne srečne ure. Jaz bi vedel sigurno zdravilo za njegovo črnogledstvo, ta recept je napisal pred pol stoletjem največji češki pesnik Jaroslav Vrchlicky ter se glasi:

"Nic není krásnějšího na světě,
Než když práce naše spojená jest s blahem
jinných."

(Nič ni krasnejšega na svetu,
Nego naše delo spojeno z blagom drugih.)

Prijazno Vas pozdravlja Vaš udani

Protopsiav.

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika
zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — **Blenoragije - Kanavca**
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVIJENJE
PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

SPOLNE (606 - 914)

Krvne in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

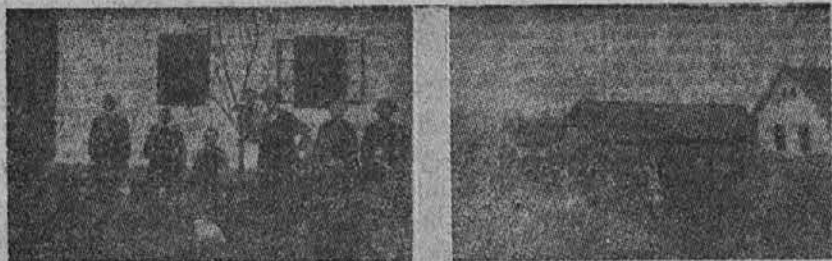
ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CANGALLO 1542

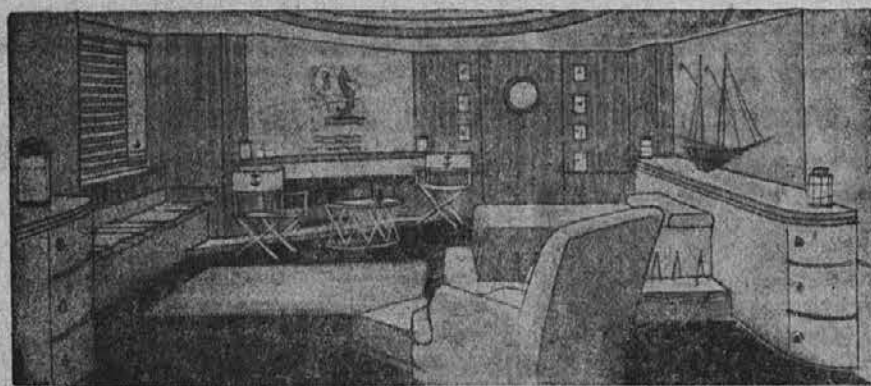
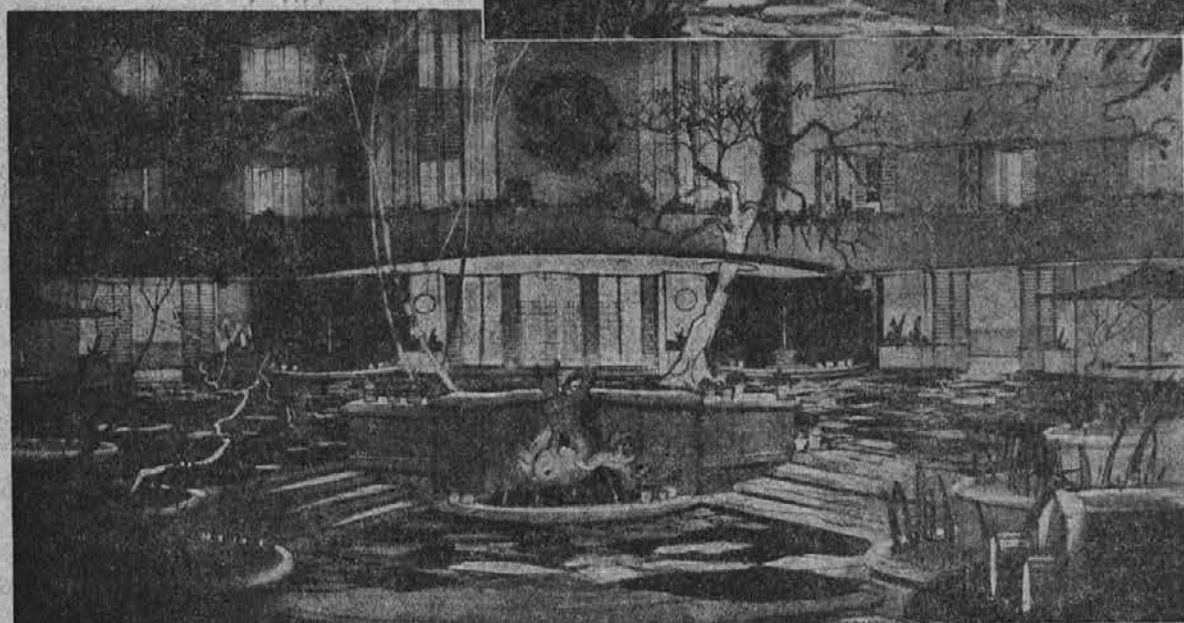
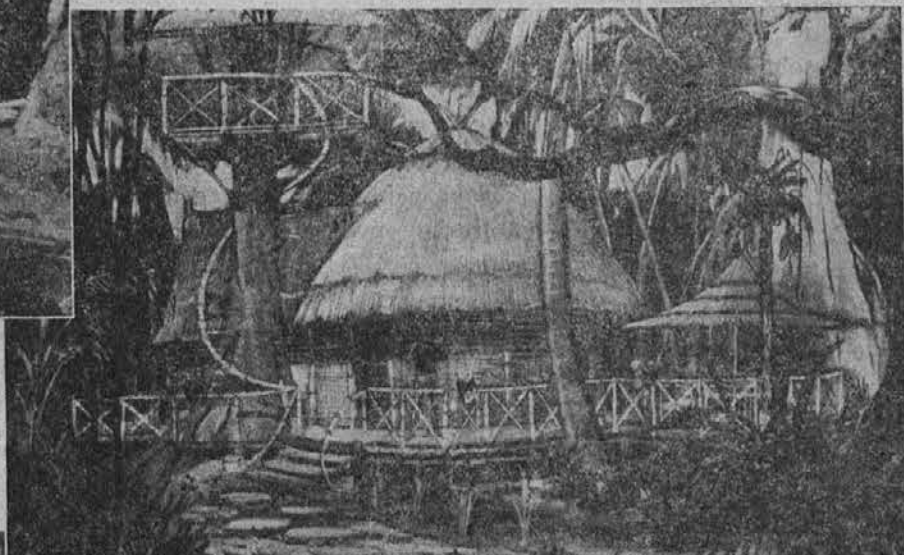
Kmečka idila iz argentinske pampe.

Desno: Tarzan in njegova tovarišica na pokopališču slonov.

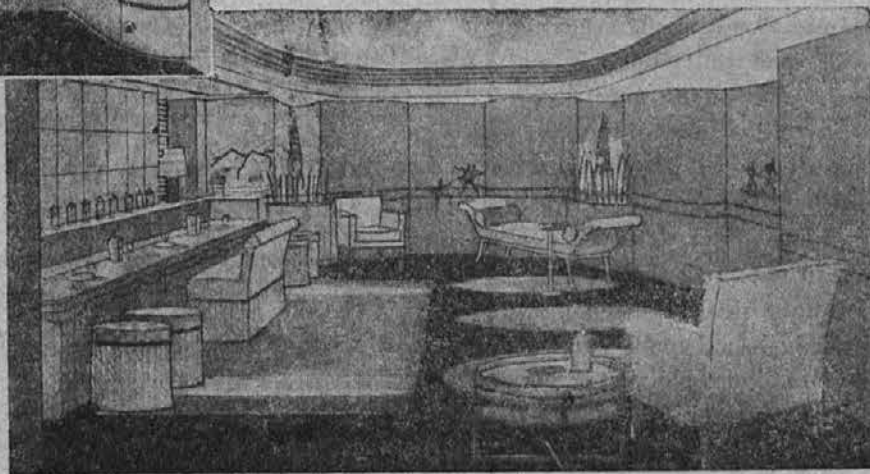

Karavana zamorskega poglavarja. Desno njegova hiša, ki se že odzunaj vidi boljša, kot so navadno hiše njegovih podanikov.

Notranjščina hiše poglavarja črnih. To nam prikazuje, da je tudi med zamorci velika stanovska razlika in kot njih beli bratje, se tudi oni skušajo otresti svojih tlačiteljev. Seveda imajo poleg črnih tlačiteljev tudi bele, ki so še hujši od črnih.

Gotovo se še spominjate članka v Slovenskem tedniku, ki ga je spisal naš rojak, ki je bil svoj čas kot dobrovolje francoske legije. Podobne legije imajo tudi druge države, kot Italija, Anglija in Španija, s katerimi ustrahujejo Afriško zamorsko ljudstvo. Oni seveda tudi go, da prinašajo temu ljudstvu izobrazbo, v resnici pa gledajo kako bi na njih račun čimbolj obogateli.

Narodna noša v Nemčiji.

Afrikanka v narodni noši...

Narodni ples v Nemčiji

Indijanka v narodni noši...

Prva ženska v Turčiji, kot sodnica.

Mladinski oddelek

W. KOBIAKIEWICZ:

SINOVO PISMO

I.

Neprestano je mislila na svojega edinea, na ljubega Mihaela. Odšel je v mesto Samaro blizu Urala, da bi kaj zaslužil pri gradnji nove železnice. Mati ga ni mogla odvrniti od take daljne poti. Pred nekaj leti je oslepela in ni imela nanj več prejšnjega vpliva. Ko ji je povedal svoj sklep, da pojde, so jo obile solze. Jokala je in molila — a vse skupaj ni nič pomagalo. Mihael je odšel za kruhom na daljno pot.

Od tega dne se ji je zdelo, da ga ljubi še bolj, čim dalje je od nje. Mislila je samo nanj. On je bil zanjo ves svet. Če je kdo prišel k njej v izbo, je takoj pričela govoriti o Mihaelu. Ko je bila sama, je sama sebi polglasno pripovedovala o njem. Kadar je slišela v sosednji sobi, da kdo na glas čita, je urno vstala iz naslonjača, previdno tipala naprej z rokami in nogami, prišla k pragu in vprašala: "Ali čitate Mihaelovo pismo?"

Vse njeno sedanje življenje je bilo neprestano čakanje kakega poročila o Mihaelu.

II.

Prebivala je v sosesčini revne družine malega uradnika. Po svojem možu, železniškem uradniku, je dobivala kot pokojnino zastoj stanovanja s hrano in kurjavo. Bila je slepa — zato razsvetljave ni potrebovala. Svoje sobice ni skoro nikoli zapustila in zato ji je tisto malo obleke, kar ji je ostalo iz prejšnjih časov, popolnoma zadostovalo. Sobice je imela zagotovljeno do smrti.

Njen sosed Josip Javornicki ni bil napačen človek in tudi njegova boljša polovica ne. Vendar je včasih vstal med njima prepir zaradi potrebščin. Bili so namreč ubogi in so se morali boriti za kruh. Sila pa vznemiri in razburi večkrat tudi najboljše sree.

A njihov edinec Karel, to vanj je bil navihaneec! Teško je povedati koliko zlobnosti, neprijetnosti in krivic je povzročil starki. Prestavljal je stole v nejni sobi, postavljaj na blazino posodo z vodo, ki se je zlila na starko, kadar je šla k počitku. Na tla je postavljaj razne stvari, da se je starka spodtikala ob nje.

Starka pa je imela dobro sree. "Ta malopridnež!" se je jezila prvi hip, a mu vselej vse odpustila, ko se je spomnila na svojega Mihaela. "O, ta mladost!" je šepetala čez nekaj časa. "Mihael je bi tudi vesel. Otroci se morajo iz-

noreti. Tudi Mihael, ko je bil v teh letih..."

Pri starki se je vse končalo z mislijo na Mihaela.

III.

"Pismo!"

"Od Mihaela?"

"Da."

"Meni?"

"Ne vam, toda o vas."

"Vam je pisal... Torej mi ga prečitajte, prosim."

Javornicki je pričel čitati.

Mihaelu se je godilo precej dobro. Dobil je dela, dela za tri leta, dokler se ne konča gradnja nove železnice. Lepo plačo ima in tudi upa, da se vrne z izdatnim prihrankom. Povprašuje po materi, je-li zdrava, in se obrača na gospoda Javornickega s prošnjo, da bi mu odpisal. Na koncu je naveedl tudi svoj naslov.

"Živ je! Zdrav tudi. In dobro se mu godi."

In dobri starki so se ulile solze od veselja.

Zvečer je pridrsala k Javornickim vprašat, ali bo gospod odpisal Mihaelu.

"Seveda, takoj jutri mu odpišem."

"Bodite tako prijazni, gospod Javornicki, in pustite na koncu pisma malo prostora, da se tam tudi jaz podpišem. Ne vidim sicer, a pisati nisem pozabila."

Drugi dan je napisala nekaj nerazumljivih črt na koncu pisma. A to je ni zadovoljilo in zelo je bila nemirna. Tretjega dne je sledni č zaprosila sosedo: "Tisto pismo od Mihaela... saj ga menda ne rabite... ali bi ga ne mogli dati meni?"

Tri dni je odlašala starka, ker se ni upala prositi za tako dragocen zaklad.

Gospa Javornicka ji je z veseljem obljubila, da ji ustreže.

"Samo da pride Karel iz šole. On je imel zadnji pismo v rokah, in ne vem, kam ga je spravil."

IV.

Z nenavadno nestrpnostjo je čakala starka, da se Karel vrne iz šole. Ko je prišel, je še vendar toliko potrpečela, da se je deček najedel.

"Sedaj nimam časa," ji je Karel odvrnil nevljudno, "zvečer ga vam poiščem."

"Dobro... torej zvečer", je odgovorila starka.

Toda zvečer, kakor se že navadno prigodi, ni mogel najti ničesar.

"Jutri zjutraj pa ga gotovo najdem."

"Jutri... dobro."

A pismo se je izgubilo. Karel ga nikakor ni mogel najti. Od tega časa ni bilo dne, da bi starka ne bila milo prosila Mihaelovega pisma.

"Mogoče, da je med knjigami."

"Iskal sem. Ni ga tam."

Drugi dan je zopet pričela: — "Morda je v kakki knjigi, ali v kakem predalu." — In sedaj so ji prvokrat v življenju prišle na ustnice besede, s katerimi je zastokala nad svojo slepoto, da je zatarnala nad svojo nesrečo.

"Moj Bog," je zašepetala, "ko bi mogla zopet izpregledati." Mislila je, da bi gotovo našla tisto dragoceno pismo, ko bi videla.

V.

Karlu so že presedale njene prošnje. Vsak dan in včasih celo večkrat na dan je moral poslušati te karajoče besede. In če bi imel tudi najboljšo voljo, ali bi mogel najti Mihaelovo pismo? Pismo se je prav gotovo izgubilo. Zdajci si izmisli, da oi starki napravil zopet porednost. Srečna misel. Sedel je za mizo, vzela polo pisemskega papirja ter z nelepno veliko pisavo načel kal tri vrstice: "Gospa Statkowska je slepa. In zelo bedasta. Tudi Mihael je bedak."

Prav vseč mu je bila ta šala.

"Gospa, sem že našel vaše pismo."

"Kaj praviš? Pismo. Pismo od mojega Mihaela?" Vsa zadovoljna in vesela je vstala.

"Kje pa je bilo?"

"Za pečjo."

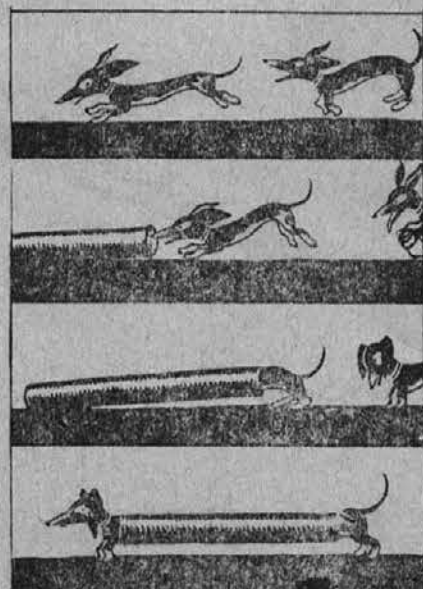
"Za pečjo... saj sem rekla..."

Zopet je sedla, burno pritiskala pismo na sree ter ga pričela hlastno poljubovati.

"Hvala ti, Karelček, hvala..." je dejala starka z iskreno hvaležnostjo.

VI.

Od tega dne ji je bil ta košček papirja tolažba in veselje. Niti za trenutek se ni ločila od njega. Nosila ga je vedno na prsni. Kadar je zaspala, ga je z roko krčevito pritiskala na nedrije. Vsak hip, kadar je bila sama v sobici, je izvlekla ta košček papirja ter ga obkladala s poljubi in solzami — to pismo od svojega Mihaela.

Kako se je iz dveh psov naredil en sam pes.

Hotel Restaurant

"FERRARI"

WARNES 2107

Nasproti postaje "La Paternal"

Pripravno prenočišče, za potnike in družine. — Kopalnice z mrzlo in gorko vodo. — Cene zmerne.

Pripravno tudi za bankete ali svadbo

z vsem komfortom \$ 2.—

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK,

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni, vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom. Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

RESTAVRANT TRST

Velike zabave s plesom vsako soboto in nedeljo.

Cene zmerne

Cenjenim rojakom se priporoča lastnik

Peter Bassanese

BALBASTRO 1995 esq. Pumacahua 1500

(omnibus št. 1 (La Central), 44 (La General) in kolektivo št. 7.)

DEKLIŠKA GREDA

RAZVALINE

Primorje, kje je tvoj kras! Kje tvoj ponos? Molčiš Primorje, molčiš, ker resnice nemoreš govoriti.

Nekdaj si bilo srečnejše Primorje. Kot brezskrben otrok v naročju mamice si sanjalo ob Jadranu. Imeli smo društva v katerih smo se izobraževali in plemenitili svoje duše. Med petjem in vriskom smo delali po polju. Mislili smo da po našem, pa smo se bili motili...

Kakor tat se je prikradel v tvojo sredo tujec. S črnim strupom je začel omamljati našo deco. Na vsak način nas hočejo premagati, da si so še zelo daleč od cilja.

Mnogo pravici zvestih trohni po laških ječali. O Primorje, kako brezmejna je tvoja bol. Zdiš se kot razvalina stoletnega gradu, na katerem se zmagoslaveno krohoče fašistovska druhal.

O, ne obupuj Primorje! Prišla bo z nova evetoča pomlad in solnee svobode bo zažarelo z vsem svojim žarom...

Na tvojih razvalinah, o, Primorje, bo pričelo novo življenje in zaklicali bomo iz polnega grla z našim nesmrtnim pesnikom S. Gregorčičem:

"Bog živi vse Slovence, pod streho hiše ene".

BISERI IN SOLZE

V gledališki loži sedi mlada dama in z nepetostjo sledi izvajanju opeer. Ogrinjalo iz dragocene kožuhovine si je koketno vrgla nazaj. no počesane lase spenjajo vlasnice, ki so z dragnjen beli vrat krasi dragocena ogrljica. Umetgimi kamni posute. Bliščeče zapestnice krase lepo oblikovane roke in drobne bele prstke s kastani posuti z biseri.

Terimi zdaj pa zdaj prime lorjeto oklepajo pr-tudi na roki njenega soproga se leskeče biser in biser je vdelan tudi v iglo s katero ima speto ovratnico. Med odmorom se elegantna dama radovedno ogleduje po drugih ložah, kjer sedijo njene vrstnice. Z lorjeto išče plena za svoje radovedne oči. Nagne se k možu in njene škrlatno pobarvane ustne zašepčejo: "Vidiš onole damo kako krasno zapestnico ima. Tudi jaz hočem tako!"

**

Ze več ur sije zlato solnce. Mlada dama se leno pretegne po postelji in iz pod svilene odeje pomoli belo roko, pritisne na gumb in pozvo-ni. Pestunja ji privede otroka, ki ga poboža in ga takoj spet odslovi, saj je že sobarica tu s zajutrkom. Ogrne si dragoceno jutranjo haljo kit. Dragocena je njena zapestnica a dragoceni stopi pred zrcalo. Na mizi leži razmetan nanejša je bila ona, ki jo je nosila ona dama v gledališču. In takšno mora imeti tudi ona. Če se možu zdi prevelik izdatek, pa naj delaveem spet zniža plačo.

**

Po ulici tava trudna ženska z majhnim otročičem v naročju.

Še v tej palači poizkusim. Potožim, da mož nemore dobiti dela, morda se me usmilijo vsaj z malim darom.

Na njeno prošnjo vratar cinično odgovori: "aZ moža tu ni dela in miloščine v tej hiši ne dajejo. Žena pojdite dalje."

Nesrečna žena brezposelnega moža, tvoji biseri so grenke solze.

Članica SPD. I.

Anica Jeram:

O MRAKU

Večerni niža se mrak, na zemljo tiho lega. Z mrakom bridka žalost sree mi ubogo bega...

Ah, že davnaj, davnaj mrak v moji duši je! Odkar me usoda daleč v mrzli svet pahnila je.

Na tujem solze grenke čez lice mi tekó. Skeleče, ah, skeleče v srcu, pekó, pekó!

Proč odtod sree želi nazaj v rodni kraj.

Tam kjer mamica mi pela je enkrat, nina, ninaj.

Tamkaj spet sree veselo bo zavriskalo, zapelo Duhteči in evetoči maj vlil bo v dušo novih sanj...

VZGOJA

(Nadaljevanje)

Ni malenkost vzgajati deco, posebno ne za nas, ki pravzaprav nam je vsem tekla zibelka na kmetih in so se predvsem brigali za našo vzgojo vaški župnik in učitelj.

Moji primeri veljajo pred okupacijo naših krajev. Po okupaciji pa se je stvar popolnoma preokrenila na slabše. Upliv učitelja je popolnoma odpadel, in je tudi upliv duhovnika znatno omejen. Žalostne razmere našega ljudstva na Primorskem so že itak vsem predobro znane.

Naše matere so bile z delom tako obložene, da so radevolje prepustile vzgojo otrok zgoraj navedenim. In često so karale otroke, kaj bo rekel gospod nunc, ali učitelj, če izve o njih porrednosti.

Tukaj pa je vse drugače, vse je nasprotno kot smo bili vajeni doma. Zloglasni conventilio kjer so skupaj strpane 3, 4 družine različnih narodnosti, ki stojijo kulturno še nižje od nas, je povsem naravno, da se naša deca privadi njih obnašanju, tembolj ker je vedno v manj-

Vsi se lahko naučijo dobro plesati v

Plesni Akademiji Pr. LEVISKI-JA

Fox-Trot, Ranchera, Paso Doble, Tango, Valček itd. — V teku enega tedna boste Vi perfekten plesalec. Učenje obeh spolov v specialnih salonih za začetnike.

Učenje 1 peso na uro vsak dan od 15 do 23 ure.

SARMIENTO 1480

šini.

Slabo za našo deco je tudi to, ker sta nava-dno oče in mati oba zaposljena, da moreta preživljati družino in so tako otroci prepuščeni samim sebi. Manjka nam v to potrebnih zavodov, ki bi sprejemali deco čez dan v oskrbo. Kljub temu pa bi se lahko starši upirali raznim razvadam, ki so tipične temu mestu

Dajati otrokom denarja v roke smatram za pravi strup. Zgodilo se bo ravno nasprotno od tistega kar pričakujejo starši in to sem moral sam večkrat slišati. Otrok, ki se ga seznanja z denarjem, ga ne bo znal nikoli pravilno ceniti. Slabo razumevanje ga more zapeljati še do sedaj nepredvidevanega. Naj samo mimo grede omenim, da če že otroci izdajajo denar za stvari, ki so jim nepotrebne ali celo škodljive, kaj bo še le ko doraste.

Če se ne more drugače, kadar kak prijatelj ko se nabere večja svota, se mu kupi kaj koda denar otroku, naj se mu nabavi puščico in ristnega.

Posebno pažnjo naj polagajo starši tudi na to da pazijo s kom se njih otroci shajajo. Že majhnih se ne sme ceneljati, ker s tem se jih navaja k lenobi.

Sploh se ne sme otrokom dovoliti samim na ulico, ker se v družbi drugih malo pridnih otrok hitro navadijo vsega slabega.

Svetujem tudi, da se nežna otroška duša ne greni z mržnjo stanovskih razlik, ki žalibog vladajo na svetu. Krivice socialnega vprašanja naj se ne rešujejo v pričo otrok. Naj vidijo vsaj oni svet in življenje tako, kot bi morale biti vresnici. Sovjetska vlada je v zadnjem času odredila učni načrt tako, da se otrokom do 12 leta ne bo govorilo o bojih, ki jih zahteva današnje socialno življenje.

S. S.

ŽELITE ČITATI DOBRE REVIIJE?

izberite izmed teh:

Atlántida:

Ena izmed najboljših argentinskih revij — \$ 0.50.

El Gráfico:

Svetovna športna revija — \$ 0.20.

Billiken:

Argentinska revija za otroke — \$ 0.20.

Para Ti:

Najbolj razširjena ženska revija v Argentini — \$ 0.20.

Tipperary:

V njej dobite najlepše aventuristične novele — \$ 0.20.

La Chacra:

Najboljši svetovalec poljedelcev — \$ 0.50.

El Golfer Argentino:

Najboljša revija za golf — \$ 1.—.

Cinegraf:

Najboljša kritika ter čisto predstavljanje kinematografskih slik — \$ 1.—.

Marilú:

Najboljša dekliška prijateljca. — \$ 0.20.

DEKLICA Z ODPRTIMI OČMI

Prišla je postaja Challans... stari Challans... Kolikokrat sta naši znanki že bili v Challansu ali na izletu, ali po potrebi radi nakupov! — Dobro poznata gostilničarja nasproti kolo-dvora... lastnika papirnice na trgu Marché au beurre, in še mnogo drugih ljudi.

V Challansu se je rodil Pentapon in tam ga je teta Cecilija kupila... Znamenitega Pentapona!

Spravili sta svojo prtljago pod streho ter naročili zajutrek z rakovicami, morskimi školjkami in surovim maslom... Videli sta mladega šoferja gospoda Lavauda, ki ju je čakal ob glavni tramvajski postaji za Fromentiére, odposlali sta brzojavko Filomeli, v kateri sta ji naznanili svoj povratek; naposled, ko sta bili rešeni vsake skrbi, sta odšli na slikovit trg, da bi v miru in po mili volji nakupili.

Rolanda je nagovorila teto, da morata imeti najprej lep pleten koš, v napol ovalni obliki, čvrst in pripraven, da ga kjerkoli postaviš, a da malo prostora zavzame.

"Ta bo za moje gospodinjstvo!..." je rekla s polnimi usti smeja...

S posebno radostjo si je teta privoščila trg surovega masla pod obokom; vsa svoja je hodila med kmeticami, ki so ponujale domače pridelke v značilnih, ploščnatih koših.

Teta Cecilija se je naposled zavedla. Tukaj sme česar bi nikdar v svojem življenju ne storila več v pariški prodajalnici: vzame... primerja... pokuša!...

"O, kako je lepo zaupanje in kako krasna je Polagoma se je Rolandin koš napolnil... Masvoboda!"...

sla, rib, ki so bile nalovljene istega jutra, krasen šop debelih rakovic in nešteti drugih lastnih posebnosti trga... Teta je hotela dospeti v "Zavetje" z izvrstno zalogo za nekaj dni...

Nato sta odšli na kosilo; pogrnjeno jima je bilo v posebni sobi, zraven vrta. Vreme je bilo krasno; zares, zdaj se je teta popolnoma otrešla prahu žalostnih spominov.

Poslednja postaja. Dospeli sta pred Góa okoli dveh popoldne; voda je bila več kot dovolj visoka, da je mogel parnik čez.

Rolanda se je zabavala z iskanjem školjk, ki so s tistega kraja posebno dobre. V kartkem času jih je imela lep kup.

Galebi so plavali nad zalivom in ribarili. More je bilo čudovito, radi peščenega ozadja v barvi podobno ožganemu diamantu in obrobjeno z lazurjem neskončnih dalj.

Najprej sta šla dva voza drv, ki so ju vlekli čvrsti in postavni konji, vajeni gaziti vodo do trebuha.

Na obzorju, ob strani otoka Yeu, so se zibale barčice...

In nad vso prostranostjo vode se je bočilo nebo, še bolj prostrano... nebo nežne modre barve, ki je oznanjalo že pozno jesen.

"Komaj čakam, da pridem domov — o kolika vaje se v avtomobilu ob teto..."

radost je doma!..." je dejala Rolanda, zadelo jo je doma!..." je dejala Rolanda, zadelo jo je doma!..."

"Da strašne sanje so minile..."

"Jaz — ponavljam — sem imela od vsega početka odprte oči..."

"Jaz sem bila zaslepljena..."

"In Filbert!..." je bojzljivo zašepetala Rolanda.

"Filbert? Njegov mezinec je več vreden ka-

kor vsi Maudejevi skupaj."

"Torej...?"

"Kaj... torej... zaključek si moreš sama misliti!..."

Rolanda je objela svojo tetko ter jo stisnila k sebi:

"Vse pride!... Tudi sreča pride!..."

Auto drevi po ravni otoški cesti. Na desni... na levi se pojavljajo nizke hiše, krite z okroglo opeko in z apnom pobeljene, lepo razporejena polja.

Evo — barbatreški mlini na veter... in tam daleč, glej, vidiš že la guerinierske!

ni vinogradi... s kamnitimi mejami predelje-

Srečujejo mlade ljudi, ki jahajo na konjih ali na oslih... dve deklici z okroglimi avbami paseta živino na robu zelenih jam...

Že so tu solarnice... in ribiči, ki lovijo jegulje, hodijo bosih nog, vilice nosijo preko rame in nepogrešljivi koš v roki.

Tam doli pa se beli težak štirikotnik... otška trdnjava s štirimi stolpi in dvema smodnišnicama... dalje zvonik, ki z viška motri v o krajino pod seboj... zvonik, ob čigar vznožju čaka "Zavetje"!

vto pušča na levi cesti v Lépine in proti devinskemu rtiču; šine po bliskovo čez most...

Še je oseka. Trebušje težkih bark za prevažanje soli je zarito v blato.

"Vozite zadaj..." reče teta Cecilija šoferju... "Zakaj?..." vpraša Rolanda.

"Zakaj?... Prav enostavno zato, ker nisem prav nič ponosna na svoj izlet in ker se moram nekoliko zbrati, preden morem spet govoriti z ljudmi..."

"Tetka, vsakdo se lahko zmoti..."

Voz se torej umakne z glavne ceste in potnici dospeta neopaženi do "Zavetja".

"Ampak — na tak način!..."

Filomela in Faraud čakata pri vhodu... Že desetkrat sta se v eni uri postavila tja; na vsak najmanjši šum sta prihitela...

Teta Cecilija bruhne v jok...

Rolanda se smeje in solzi hkrati...

Filomela ihti.

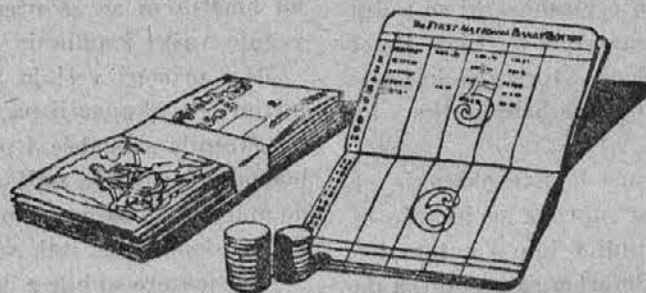
Faraud laja kar mu dá glas

Pentaponu, ki čuje, kako se dere Faraud na vse grlo, postane mahoma položaj jasen.

Plane k oknu in iz vseh svojih moči, iz vse mogočnosti svojih oslovskih pljuč začne rigati tako silno, da prevpije vsesplošno ganotje, da drug drugega ne slišijo več...

(Nadaljevanje)

BANKA PRIJATELJ

POVERITE VAŠE PRIHRANKE

Poverite Vaše prihranke samo eni banki, ki razpolaga z ogromnimi sredstvi s stopedesetletno izkušnjo, kot jih ima naš denarni zavod. Vzemite pri nas vložno knjižico. Za začetek je treba samo \$ 5.— Vsako nalogo izvršimo v kratkem času. Poslužili Vas bodo uljudno

v Vašem

SLOVENSKEM ODDELKU

uradniki Vaše narodnosti od 9 do 18 ure, ob sobotah od 8.30 do 11.

The FIRST NATIONAL
BANK of BOSTON

FLORIDA 99

Pueyrredón 175 — Av. Gral Mitre 301 (Avellaneda) — Córdoba 1223 (Rosario)

DOVERENJE

VLJUDNOST

HITROST

SNURNOST

PRIMORSKE VESTI

TRISTO ARETACIJ PO GORIŠKEM

Število aretiranih stalno narašča

Gorica, 13. avg. 1934. — Po "Informazione Italiana" je prinesla zadnja številka "Istre" vest, o aretacijah, ki so se izvršile v Trziču (Monfalcone). Ta vest je imela naslov "Stope deset radnika iz Trziča i okolice dolazi pred sud". K tej vesti prinašamo mi sledeče dopolnilo:

V začetku maja je bila skoro vsa Furlanija in del Goriške preplavljena z letaki protifašistične vsebine. Posamezna poslopja, zlasti uradna, pa tudi hiše izrazitih fašistov, so bile preko noči popisane z veliki napisi izzivalne protidržavne in protifašistične vsebine. Jasno je, da je to dejstvo povzročilo zlasti v fašističnih krogih ogromno razburjenje. Že takoj v začetku so si vstvarili mnenje, da je tu na delu velika in dobro organizirana podtalna protifašistična organizacija. Dolgo so stikali in iskali pravih povzročiteljev, dokler se jim ni posrečilo najti v Gorici koncem maja že prve sledove. Po nekaj aretacijah so pričele slediti druge in tako so danes prepričani, da imajo v rokah prave krivce. Aretacijam v Gorici so sledile številne aretacije v Korminu, Gradiški največ pa jih je bilo zaprtih iz Trziča, delavcev iz ladjedelnic, pa tudi večje število intelektualcev. Po mnenju našega poročevalca, je bilo do danes aretiranih in zaprtih okoli 300 do 400 ljudi. Seveda so mnoge izmed njih kmalu po aretaciji izpustili, tako da je danes težko presojati in si predočiti pravi sliko položaja. Največ aretirancev je Italijanov, pa tudi Slovencev ni malo med njimi. Da se poslužujejo fašistične preiskovalne oblasti vseh mogočih sredstev pri zaslišanju, nam jasno potrjuje že zadnja vest, ki govori, da so do sedaj že dve smrtni žrtvi. V koliko so vsi ti aretiranci v zvezi z očitanimi jim dejanji, je težko presoditi, posebno še, ko poznamo fašistične metode obdolževanja. Vendar pa so vsa ta dejstva za nas jasen dokaz o raspoloženju italijanskega delovnega ljudstva napram fašizmu.

USODA ARETIRANCEV IZ NABREŽINE

Albina Pertota so pri zaslišanju neusmiljeno pretepali

Trst, 14. avg. 1934. — V 27. številki "Istre" z dne 13. julija t. l. smo prinesli vest o aretacijah v Nabrežini. Aretirani so bili tedaj med ostalimi Pertot Milan, Pertot Albin, Doria Anton, Burger Josip, Jordan Martiniš in še več drugih.

Osumljeni so bili protifašističnega rovarjenja. Kakor smo sedaj zvedeli so baje našli pri aretiranih tudi nekaj materiala, zlasti pa jih obtežuje razmnoževalni stroj, ki so ga našli pri enem izmed aretirancev. Ta stroj pa nikakor ne bi mogel služiti kot obteževalno sredstvo, ker so ga našli v popolnoma nerabnem stanju med šaro na podstrešju. Vendar pa jim je prišel v roke kot nalašč in sedaj kujejo na ta račun vse mogoče in pečatijo usodo ubogih nedolžnih fantov.

Pri zaslišanju pa so pretepli do nezavesti Albina Pertota, ki je sedaj pod stalno zdravniško oskrbo in v stalni življenjski nevarnosti, ker kljub vsemu ne prenehajo nad njim z mu-

čenjem in zaslišanjem. S tem so izsilili iz nje-ga nekatera potrebna jim, če tudi neresnična, priznanja, ki spravljajo v ječo in obtežujejo tudi ostale. Imenovani Pertot je šibke narave in slabe telesne konstitucije. Ni čuda torej, da so se spravili ravno nanj. Ko je mati zvedela za nesrečno usodo svojega sina, ki da leži v smrtni nevarnosti v ječi, je bila vsa iz sebe. Nesrečen slučaj je še hotel, da je vsa obupana hitela k sosedu preko ceste ter ni pri tem opazila avtomobila, ki jo je podrl. Uboga mati se sedaj bori v tržaški bolnici s smrtjo. Tako je zopet eno naših družin.

radi nasilja nad nedolžnimi, dvakrat prizadeta

ARETIRAN IN BAJE TUDI OBDOJEN RADI ŠPIJONAŽE

Kranjska gora, julaja 1934. — V začetku meseca junija t. l. je bil na meji med Ratečami in Trbižem aretiran od italijanskih obmejnih straž Fran Jerše, star 37 let, stanujoč v Ratečah št. 27. Jerše je oče šestero nedoraslih otrok in se je, od kar je bival v Ratečah bavi, z branjerijo. Pred kakšnimi tremi leti je bil odpuščen iz službe na trbižški železniški postaji, kjer je bil zaposlen kot uradnik. Nastanil se je potem na Ratečah in se skromno preživljal s tem, kad je zaslužil z branjerijo. Vzrok aretacije ni znan. Jerše je imel, kot vsi Ratečani, obmejno prelaznico in ko je nekega dne prekoračil mejo, se ni več vrnil. Kje se nahaja in kaj se godi ž njim ni znano. Po izjavah brigadirja obmejne karabinjerske stražnice v "Fusine-Laghi", je bil od izrednega sodišča že obsojen na 4 leta ječe. Vendar pa do danes ni nikakršnih točnejših vesti o usodi aretiranca. Potrebno bi bilo, da se za aretiranca, ki je naš državljan, zainteresirajo jugoslovanske oblasti.

OSUMLJEN ŠPIJONAŽE IN ARETIRAN Slučaj Josifa Tofa

Kranjska gora, julija 1934. — V drugi polovici julija so Italijani aretirali Jusipa Tofa, 26 let starega, doma iz Rateč št. 37. Ko je šel od oma na rateške skupne pašnike, ki so na italijanskem ozemlju, se je spotoma ustavil na neki vzpetini in počival. Italijanska straža, ki je stalno okrog obmejnih vojaških naprav ga je opazila in ga takoj aretirala. Osumljenega špijonaže so Tofa dolgo časa zasliševali, ga preiskali in dobili pir njem tudi nekaj papirja, kar je bilo za aretiranca zelo obtežljivo. Vendar pa ni mel pri sebi nobenega svinčnika ali kaj podobnega, s čimer naj bi si bil zapisoval. Na intervencijo rateškega župana je bil po 24 urnem zaporu izpuščen.

MAKS RIOZA OBDOJEN NA 20 LET JEČE IN ANTON POSEGA NA 13 LET

9. julija so bili obsojeni štirje Goričani, ki so jih obtožili, da so podrli drevesce, kakršnega sadijo fašisti v spomin na Mussolinijevega brata Arnalda. Vsak izmed njih je bil obsojen na štiri leta ječe. Njihova imena zaenkrat še niso znana.

Nadalje sta bila obsojena na 13 odnosno 20 let ječe tudi 26-letni posestniški sin Anton Posega iz Stranj in 36-letni trgovski agent Maks Rioza iz Razdrtega, ki sta bila aretirana lani v drugi polovici novembra. Tudi njiju so obtožili zaradi vojaškega vohunstva. Bila sta obsojena, čeprav tudi proti njima ni bilo nikakvih stvarnih dokazov.

ITALIJANSKA ŠOLA POGORELA V KRVAVEM POTOKU

Trst, avgusta 1934. — Dne 26. julija pogorelo šolsko poslopje v Krvavem potoku. Poleg šolskega poslopja so našli mrtvega nekega miličnika. Vse to je dalo povod, da so pričele oblasti preganjati naše ljudstvo in so aretirale mnogo ljudi iz vasi Krvavega potoka, Vrhpolja, Gorčan, Drage in iz Minelj.

Od imen aretirancev je znano za enkrat samo bivšega župana iz občine Ocizle-Klanca, Žerjava Otona in njegove žene Terezije ter obeh sinov.

Aretirali pa so in odpeljali v tržaške zapore dva kamijona ljudi, o katerih do sedaj ni ničesar znanega in tudi do sedaj niso nobenega izpustili. Da bodo ta požig šole in smrti miličnika maščevali z našimi ljudmi je jasno, čeprav je gotovo, da oni niso povzročili teh dejanj.

ZUBOZDRAVNICA

Dra. Samoilović de Falicov

in **FELIKS FALICOV**

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2538

Restavrant "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Vsako nedeljo ples.

Lepi prostori, pripravno za svadbe
CENE ZMERNE — Prenočišče po 70 cent.

Se priporoča lastnik

EMILIO ŽIVEC

OSORIO 5085

PATERNAL

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914).
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenja, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ZELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USESA: vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
ZENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajnika, nerodno čiščenje.
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi **SPECIALISTI** je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Pregled brezplačno

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once

Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

DOPISOVANJE

IZ ROSARIO

ZAHVALA

Spodaj podpisani se tem potom srčno zahvaljuje vsem rojakom, ki so na kakoršenkoli način pripomogli, da se je na tako lep in krščanski način vršil pogreb pokojnega Leopoldo Menarta.

Posebna zahvala gre našima rojakoma Štefanu Žigonu in Maksu Bratina, ki sta se toliko trudila, da sta pokojnega prepeljala na njegov dom. Potrudila sta se tudi, da se je med rojaki nabrala potrebna svota za dostojen pogreb.

Darovali so sledeči rojaki:

Ante Bratina, Sindicato ladrilleros, Maks Bratina, Štefan Žigon, Anton Furlan, Leopold Ščurk, SDD. Triglav, Franc Sirk, Avguštin Žigon, Franc Velikonja, Amedejo, Meden, Brata Potočnik in Ciril Trošt, Juan Giradi, Primož Gruden, Rudolf Bratna, Karlo Menart, Franc Leskovec, Valentin Bizjak, Anton Cereceto, Pepina Bratina, Manuel Quefero, Jožef Skubel, Janez Vidmar, Leopold Brezavšek, Andrej Jug, Anton Kogoj, Alojz Černigoj, Alojz Bratina, Matija Lampe, Jožef Bratina, Bernard Frnetič, Joško Lipičar, Vicenc Bratina, Joško Rijavec, Riko Sirk, Jožef Mislej, Alfonz Fernandez, Juan Rotti, Juan Ricetti, Janez Kralič, Anton Bremec, Jožef Špilar, Jožef Župančič, Franc Krapež, Jozef Čuk, Anton Maurič, Karlo Marinčič, Franc Škvarč, Valentin Krapež, Anton Saksida, Milka Vidmar, N. N., Jakob Likar, Pavle Simčič, Janez Likar, Franc Podgornik, Antonietta Gašparin, Jožef Polane, Alojz Mušič, Janez Blažević, Anton Mavija, Alojz Vidmar, Ignac Vodopivec, Andrej Trošt, Ciril Rustja, Černigoj Benedikt, Mihael Dugan, Janez Fikfak, Karlo Jeriči, Alojz Prinčič, Franc Sirk, Leopold Černigoj, Matija Fabčič, Angelj Cibej, Janez Pugelj, Anton Peljhan, Modesto Kuna, Jožef Kravos, Karlo Cvetrežnik, Alojz Bratož, Guarino Cingaloni, Andrej Šuligoj, N. Juric, Alojz Ložar, Janez Kovačič, Jaenz Šviligoj, Alojz Erzetič, Alojz Krapež, Domingo Pilsena, Janez Mukrli, Severino Torre.

Skupaj je bilo nabranih \$ 246.75. Vsem darovalcem najpristronejšo zahvalo.

V cerkvi La Matriz je izseljeniški duhovnik Štefan Gomulin opravil pet sv. maš za rajnikom Poldetom.

Maks Bratina.

POROKA

Preteklo soboto 8 septembra sta si prisegla večno zvestobo rojak Ivan Rebec doma iz Palčje vasi na Pivki in bivša članica SDD. Triglav, Marija Vidmar doma iz Črnič na Vipavskem.

Novoporočencema želimo vse najboljše v novem stanu ter kličemo na mnoga leta.

Član SDD. Triglav.

Kritiku "Novega lista"

Ni kaj reči veliki spretnosti gospoda — r., ki je opisal oceno posameznih točk prireditve "Prosvete", ki se je vršila 9. septembra. Človek, ki ni bil na tej prireditvi in si ni ogledal in poslušal predstavo, mu mora slepo verjeti. Posebno še, če je kaj slišal iz samega članstva dramatičnega odseka, da bo predstava "Bratje" imela morebitne poteškoče vsled pomankanja režiserja. Sklepamo, da je kritik N. L. kar slepo zato pograbil kot bi mu prišlo ravno prav in spisal oceno predstave za ljudi, ki drame sploh niso videli. Vsi, ki so dramo "Bratje" videli so drugačnega mnenja. To nam jamči pozornost občinstva, ki je napeto sledilo prizor za prizorom in se tako uživalo, da so jim nekateri prizori ganili do solz.

Čudno je to! Na temelju dobrega poznanja drame "Bratje", prizori, ki so občinstvo najbolj ganili niso bili v okvirju Dr. Tratrika, temveč v okvirju njegovega brata Tineta. Toraj, kako to gospod kritik, da vi tega niste opazili? Vsi ljudje se zategadelj mnenje, ali, da ste slab kritik, ali pa da ste ono kritiko pristransko napisali z gotovimi zakotnimi nameni.

Prvo si lahko takoj zanikamo, ker imam pred sabo zadnje vaše kritike "Tabora" in "Lj. Odra", torej ostane v veljavi druga naša trditev tembolj že primerjamo te tri vaše kritike na podlagi resničnega izvajanja?! Od kje so odnesli ljudje največji moralni žitek, naj se sliši kar ljudi samih. Škoda da "Prosveta" noče de-

lati bobneče propagande, ker je mnenja, da mora, da mora delo samo vabiti.

Čudno se nam zdi, da se je kritiku tudi pri petju posrečilo zariniti bodalec, ki je bilo sicer lepo zaviti v svilo in baržum, v jedro pevskega zbora. Upamo, da zbor "Prosvete", ki je znan v Buenos Airesu kot prvi in ne prekosljiv, ne bo dal preračunjenemu dreganju nobene važnosti. Zbor "Prosvete" je velikanska kulturna vrednost za našo slovensko naselbino in bi bilo škoda če bi se ga skušalo razbiti.

Čudno se nam vidi tudi, da urednik N. L., ki je bil prisoten pri tej prireditvi, ni opazil očitnega nesoglasja med resnico in kritiko. Saj vendar piše v svojem listu skoroda v vsaki številki, o nekem tobežnem pomirjenju in združenju sil. Take kritike pa, ki v prvi vrsti niso objektivne in so namenjene razdiranju, ne vodijo k temu cilju. Članstvo in simpatizanti društva "Prosvete", bodo primorani reagirati in da bodo znali naši rojaki energično nastopati, so dokazali ravno na tej prireditvi. Nabrali so za slovensko šolo do sedaj največji znesek in s tem dokazali da imajo največ smisla za resnično kulturno delovanje.

Skušajmo doseči naš cilj v izseljeništvu po poštenih in odkritih poti.

Ljubitelj slovenske kulture

Udruženja ljudi

Pogostoma se dogaja, da glede tega vprašanja vlada precejšnja nejasnost med našimi rojaki. Hočemo poskusiti raztolmačiti vse tiste možnosti, ki so dane človeku, da se združi v večje ali manjše skupine, katera združitve večinoma predvideva okoriščenje posameznika, toliko glede pridobitve v duševnosti posameznika, telesne moči, ali pa v ojačenju njegovega gospodarskega stanja.

Sljednje udruženje se lahko razdeli v denarne družbe in denarne zadrage.

Seveda se te tri glavne skupine zopet cepijo v razne podskupine, ki večinoma točno navajajo način in kako vrsto zabave, pouka, ali koristi nudijo posamezniku ali skupini.

Prvo supino udruženja ljudi, to je skupina kjer išče posameznik duševne vzgoje in razvedrila, bi se dalo nekako takole razdeliti:

- Pevska društva.
- Glazbena društva.
- Dramatična društva.
- Čitalniške društva.
- Verska društva.
- Filozofska društva.
- Znanstvena društva itd.

V praktičnem življenju se navadene postavke večinoma združijo v eno društvo, več takih si sorodnih društev, tembolj če je članstvo maloštevilno in zahteva raznoličen poduk in razvedrilo.

Druga velika skupina v katera spadajo telesna vzgoja se tudi da razdeliti po načinu in potrebi vežbanja telesa. Na pr.:

- Telovadba in lahka atletika.
- Veslarska društva.
- Strelna in lovska društva.
- Gojitev raznih enoličnih sportov, nogomet, rugby, hasena in če se hoče tudi ples.

Čestokrat se dogaja, da ta skupina udruženj prevzame od prve skupine razna duševna razvedrila v korist in zabavo svojim pridruženikom, toda zategadelj se ne smemo pustiti motiti in moramo znati natančno kam spada ena ali druga stvar.

Prihajam k tretji skupini, ki tvori takorekoč

VI SE MORATE OZDRAVITI! ..

ne dovolite, da bi bolezen razjedla Vaš organizem čakati bi bilo prepozno. "CLINICA CANALE", Lavallo 410 zdravi z najmodernejšimi pripravami. Bolnike sprejemajo zdravniki in zdravnice specialisti.

SPOLNE BOLEZNI — Zdravljenje hitro brez bolečin in garantirano. Nova ali že zastarela bolezen — Po istem profesorju Zander.

REUMATIZEM — bolečine kit — trganje.

BOLEZNI ŽELODCA IN ČREV — Obisti — kilo — slepič.

BOLEZNI ŽIL — vmirjenje — vmirjenje v notranjosti.

BOLEZNI KRVNEGA OBTOKA — Sree — v splošnem.

KOŽNE BOLEZNI — izpuščaji — ogrce — pege.

ASMA — neizkašljanje — nahuha — jetika — zdravimo po našem sistemu.

ŽENSKÉ BOLEZNI — (Ženske so lahko sprejete od zdravnice). — Maternica — jajčnik — beli tok — kri — šibkost — neredno perilo — hitro zdravljenje.

Bolniki iz notranjosti dežele nam lahko opišejo svojo bolezen in pošljejo po pošti. Z obratno pošto jim bomo svetvali, kako je storiti.

PREGLED \$ 3.—; UGODNO PLAČEVANJE.

SPREJEMAJO ZDRAVNIKI SPECIALISTI.

Od 9 — 12 in od 3 — 9 zvečer. Ob nedeljah in praznikih od 9 — 12 ure.

(GOVORIMO SLOVENSKO)

"CLINICA CANALE"

Lavallo 410

Buenos Aires

najbolj ovojevalno politiko v človeški družbi. V glavnem se razdeli to skupino v družbe z individualistično podlago, bolj poznana pod imenom, kapitalistična družba. Ta družba ne odgovarja človeškim potrebam in nima nič skupnega s kolektivnim udruženjem ali zadrugo.

Obe udruženji poslujeta z denarjem, premoženjem, ki je last delničarjev ali udruženecv. Razlikuje se le, da pri prvi skupini udruženja imajo koristi le nekateri, dočim imajo pri drugi skupini udruženja koristi vsi.

Pri prvi, takozvani kapitalistični družbi, ali trustu, je dobiček že vnaprej določen, ne oziraje se na morebitne človeške žrtve vojske ali brezdelja in sploh krizo, ki je baš danes tako občutno preživlja človeštvo je povzročena od kapitalistične družbe.

Druga zadružna družba predstavlja kolektivno premoženje in nima določenega nikakega dobička vnaprej, ker ga ji tudi treba ni. Skrbi samo za gospodarski obstoj ljudstva v splošnem. Zato tudi je ta družba najbolj zdrava in po svojem sestavu sploh nemore povzročati krize in razlike med človeštvom, da je na eni strani toliko bogastva na drugi strani pa toliko uboštva. Ker pa je v človeku utelešen egoizem ima prva družba mnogo več pristašev kakor druga in to celo med takimi, ki so od prve družbe neprestano izkoriščani.

Imamo tudi dobrodelna udruženja, ki so si cer jako potrebna in vsega priznavanja vredna, vendar bi se lahko reklo, da so ta društva nekaka moderna beraška posredovalnica med bogatimi in revnimi.

Imamo tudi šolska udruženja, ki ji pripada tudi vzgoja in je, bi se reklo, splošnega značaja. Iz tega vira pa črpa mlad človek znanje za poznejše življenje in ki mu tudi daje podlago. Zato bi se temu udruženju moralo polagati več pažnje.

—č—

ALKOHOL

Vse bolj se v tej državi posebno v Buenos Airesu, množijo slučajni hipne znorelosti. Ravno pred kratkim se je dogodil slučaj pobesnelosti, ki je povzročil par žrtev. Časopisje je zopet na dolgo in široko razpravljalo glede vzroka in enomerno ponavljalo staro lajno, da so to ponajveč uplivi vojne. Ne rečem, da bi ne bilo to precej res, ali glavno vzrok ne bo.

Pred par dnevi sem bil naprošen posredova-

ti, da bi se nekega našega rojaka izpustilo iz umobolnice, kjer je bil pred mesecem interniran vsled hipne znorelosti. Tega človeka sem poznal že prej. Bil je tudi v vojni, vendar ni bila vojska vzrok njegove zblaznelosti. Spravil ga je tja alkohol. Zdravnik, s katerim sem se razgovarjal mi je potrdil, da je alkohol največji povzročitelj te strašne bolezni, posebno pa med tujei.

Ni ga tujea, da bi ga ne tarala kaka duševna bol. Že dejstvo samo, da je tujee, ga na redi popolnoma drugačnega človeka kot so domačini. Naj se pridruži še boj za obstanek, pa je pričetek za ugodno razvijanje živčnih napadov. Vrh vsega pride še to, da smo povečini doma iz vinorodnih krajev in vajeni uživati alkoholne pijače, pričenemo duševne bolečine hladiti v alkoholu.

Mnogokrat sem slišal ljudi, da vino naredi človeka še bolj krepkega in močnega. Vsi moj protigovori so bili zastoj. Tudi oni, ki sem ga preje omenil, je telesno močan, pa se le ni mogel ubraniti možganskih motenj. Večinoma sem videl v umobolnici močne ljudi. Kako je strašno gledati te uboge ljudi. Tam kjer sem bil jaz je predpisano za 1200 ljudi, nastanjenih je pa 2000.

Da bi vedeli naši rojaki, kaj vse pijejo in povrh še drago plačajo, bi marsikateri opustil tukajšnje alkoholne pijače. Posebno danes, ko je doseglo vino izredno nizke cene, se vrši ponarejenje z vsemi mogočimi sredstvi, ki so ponajveč naravnost strupi. Oblasti so določile že mnogo kazni za ponarejevalce alkoholnih pijač, ampak vse skupaj le malo zaleže, ker so v principu te metode dovoljene. Tukaj imamo mnogo velikih fabrik, ki delajo vino, medtem ko pristno grozdje v Mendosi ne najde kupca iz katerega bi se dalo napraviti naravno vino.

Vsled uživanja alkoholnega strupa, ljudje drviijo naravnost v propast. Kot nam je znano je Buenos Airesu 50 tisoč umobolnih od katerih jih je samo 12 tisoč v bolnišnicah. Vse druge srečate po buenosajreških ulicah z izbuljenimi očmi.

MISLI

Človekov obraz je človekov dnevnik.
Diletanti so slaba vest uradnikov.
Smatraj storjeno, neumnost za čistilo!
Vsi veliki ljudje dišijo po zemlji.
Kdor gleda na noge, ne pride na vrh gore.
Šele ljubezen odkrije deklici njeno dušo.
Kdor ni neizprosni s samim seboj, ostane vedno pritlikavec.

ISLAMSKA MODROST

Lahko je stopiti skozi vrata strasti, težko pa priti skozi nje zopet v svobodo.
Lepota moža je v njegovem razumu, razum ženske pa v njeni lepoti.
Med ženskami je lepa najboljša. Med moškimi je najboljši tisti, ki je dober.
Mož je tisti, iz katerega izide vsaka ženska, a tudi iz ženske izide vsak mož.
Če hočeš da te bo ženska ljubila, ne smeš biti vedno pri njej. Odstrani se večkrat od nje, potem si bo tebe še bolj želela. Poslušati ženske: to je pot v pekel.
Ženska se boji sivih las kakor ovca volka.
Ženska brez sramu je kakor juha brez soli.
To, kar je prepovedano, je ljudem najljubše.
Ženske so kakor mačke. Vedno padajo samo na šape.

ZA KUHINJO

Palačinke z mlečno kremo. — Pripravi mlečno kremo: četrt litra mleka, tri rumenjake, dve žlici vanilijevega sladkorja in pol žlice moke žvrkljaj v loncu in kuhaj, da se zgosti, a zavreti ne sme. Ko je krema gosta, jo postavi na hladno in jo še večkrat žvrkljaj. Medtem pa speci deset navadnih palačink. Kozo v velikosti palačink dobro namaži, položi vanjo eno palačinko, jo potresi s sesekljanimi orehi ali mandeljni in rozinami ter pomaži z nekaj žlicami kreme, nato položi drugo palačinko, jo spet potresi z mandeljni i rozinami ter pomaži s kremo. Tako ponavljaj, ad vse porabiš. Na vrhu pomaži s kremo, potresi mandeljne in pokapaj z raztopljenim sirovim maslom, nato pa speci. Pečene palačinke zvrni na topel krožnik, razreži kot torto in daj kot močnato jed na mizo.

Mladi golobčki v pikantni omaki. — Očiščene golobčke duši na masti s čebulo in vso zelenjavo, prideni tudi nekoliko zrn brinja. Duši vse do mehkega in toliko časa, da se golobčki lepo zapečejo. Ko so pečeni, jih zalij s četrt litra kisle smetane i njih pokrite pusti na kraju pečice. Medtem ko se golobčki pečejo in dušijo, pa pripravi tole: jetra in želodčke golobov in pet dek kuhane gnjati znelji na strojčku, prepraži na masti z nekoliko peteršilja, popra, dveh sardel in žlico kaper, primešaj še žlico smetane in namaži, ko je gotovo, na tenke rezine žemelj, ki si jih že prej v pečici opekla. Nato golobčke razreži, zloži v skledo, polij s sokom, okoli pa obloži z namazanimi krubki. Zraven daš še salato.

Jabolčna žolca s smetano. — Olupi in zreži eno in pol kile jabolk ter jih skuhaj v prav malo vode, da dobiš zelo gosto čežano. Zavri v pol litra vode 30 dek sladkorja, naribano lepino in sok ene limone. Ko je sladkor kuhan, primešaj kuhano jabolčno čežano. V malo vode pa raztopi 16 listov želatine in jo primešaj čežani. Vse skupaj še dobro zmešaj, nato pa zloži v skledo, ki si jo z mrzlo vodo oplahnila, ter postavi skledo na hladno, da se jed strdi. Preden daš na mizo, stoci sladko smetano, jo osladi z vanilijevim sladkorjem in nadevaj na strjeno čežano.

Ocvrte telečje noge. (Ko kupiš pri mesarju telečje noge, ga prosi, da jih po dolžini preseka.) Telečje noge dobro operi in jih skuhaj z vso zelenjavo. Ko so kuhane, jih dobro ocedi, zloži tako, da so ploščate, ter jih z drugo desko malo obteži, da ostanejo ploščate. Potem jih povaljaj v moki, raztepenem jajcu in drobtinah, nato pa jih na masti ocvri. Zraven lahko daš poljubno omako in še solato, če hočeš.

PRAKTIČNI NASVETI

Oljnate steklenice in sploh umazana steklenina se da najbolje pomiti s prstjo ne s peskom. Nasuj v steklenico do polovice prsti, nalij vode, potem pa dobro stresaj. Ponovi to večkrat, dokler ni steklenica popolnoma čista. Če je olje močno prisušeno, pusti steklenico, napolnjeno s prstjo in vodo, prej nekaj časa stati.

Svilene obleke bodo mnogo trpežnejše, če jih ne pereš z milom, ampak samo v vodi, v kateri si raztopila malo mila. Svileno blago snes izpirati samo v mlačni vodi, in si cer tako dolgo, da izgine iz njega vsaka sled mila. Ko je oprano, ga tudi nikar ne izžemaj, ampak pusti, da se samo posuši. Najbolje je, da obleko oesiš na vrv, da se voda izcedi, in potem zaviješ v krpe ter še vlažno zlikaš.

Dr. J. HAHN

Ženske bolezni — Maternica — Jačnik —
Prezgodnja ali zakasnjena perioda
— Beli tok.
Notranje bolezni — želodec in drobovje.
Gonoreja — Mehur — Obisti.
Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601
Sprejema od 3 do 8 zvečer
NIZKE CENE

FRANC KLAJNŠEK, zidarski majster

Calle MARCO SASTRE 4351,
esq. Sanabria, Villa Devoto
BUENOS AIRES U. T. 50-0277

Izdajajo: Slovenska prosvetna društva v Argentini.

Za pisanje odgovarja: Uredniški odbor.

Urejuje: Jan Kacin

IZ JUGOSLAVJIE

V NAŠI DRŽAVI 41.355 LETNIH ŽRTEV JETIKE

V zvezi z ustanovitvijo odseka za jetiko v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje je minister g. dr. Fran Novak dal listom tole izjavo:

Dosedanje delo v borbi proti jetiki v naši državi in čisto ustrezno. Podatki, ki jih imamo,

dokazujejo, da je jetika veliko ljudsko zlo in socialna bolezen v pravem smislu besede. Zato so potrebni najresnejši in najraznovrstnejši ukrepi za njeno načrtno zatiranje. Rešitev tako velikega vprašanja pa zahteva obstoj organa ali strokovno osebo, ki mora poznati vsa pota, po katerih se širi jetika ne le kot medicinski, marveč tudi kot socialni pojav.

Dr. MILOSLAVICH

Zdravnik za notranje bolezni.

Praktikiran na klinikah na Dunaju, Pragi in Parizu.

Zdravi bolezni kože, krvi in spolne bolezni.

Se govori slovensko, nemško in špansko.

**PETNAJSTEDNEVNO PLAČEVANJE
GARANTIRANO ZDRAVLJENJE**

Sprejemanje strank od 11 do 12 in od 3 do 7 zvečer. — Ob nedeljah od 9 do 11 ure zjutraj.

Ulica Reconquista 629

U. T. RETIRO 1852

POEM

Bjarnostjerne Bjarnson:

S srcem preplavljenim grenkobe je padel na klop, medtem ko je ona plesala z enim in drugim.

"Je potrebno, da jo pozabim, si je mislil". Toda tega ni mogel nihče videti.

Proti koncu popoldneva se je prišel posloviti od nje. Obnemogla in jokaje se je mladenka vrgla v travo vzdihujoč, da si želi umreti. Toda tega nihče ni videl.

On je iskal pozabljenja v daljnih krajih, brez da bi ga našel, in po dolgih letih se je vrnil.

Ona je spala v miru; zadovoljna in mirna je boravila v deželi mrtvih.

In on je pustil na njenem grobu svoje solze in molitve.

Toda tega ni nihče videl; in ona neznana ljubav, ne pojmujoča od tistih, ki so jo navdahnili, je šla mimo kot mrzel veterni sunek in omrznila dve sreci, ki so bile ustvarjene uživati toploto ljubezni.

Diplomirana babica

ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu

Ima odlogetno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Bs. Airesu.

Sprejemajo se penzionistke, posebno s kampa.

Calle CABRERA 4311

U. T. Palermo, 2383

GIBANJE POTNIŠKIH PARNIKOV

Dospejo

Septembra:

24—Gral Osorio (iz Lizbone 5. 9.)

24—C. Sto. Tomé (iz Cadiza 8. 9.)

28—Augustus (iz Barcelone 14. 9.)

Oktobra:

6—Campana (iz Barcelone 19. 9.)

8—Oceania (iz Trsta 25. 9.)

Odplujejo

Septembra:

27—Ppssa Giovanna (v Genova 21. 10.)

27—Orania (v Lizbono 20. 10.)

Oktobra:

2—Augustus

VREDNOST DENARJA

dne 21. septembra	Nakup:	Prodaja:
100 dolarjev	370.—	374.—
100 ital. lir	32.—	32.45
100 dinarjev	7.60	8.60
100 čeških kron	15.—	15.50
100 čeških kron	24.40	24.95
100 franc. frankov	67.50	69.—
1 funt šterling	18.30	18.70

DR. S. SCHAVELZON

Vodja klinike v bolnišnici Muñiz

VENERIČNE BOLEZNI

moderno in hitro zdravljenje.

NOTRANJE BOLEZNI

srece, pljuca, želodec, obisti, reumatizem, kri itd.

GOSPE: Rezervirani prostori.

**OČI - UHO - NOS - GRLO - ŽARKI X
ULTRAVIOLETA - DIATERMIA**

SPECIALISTI za vsako bolezen.

NI KLINIKA

Pueyrredón 936

U. T. 47 — 8416

Sprejema od 8 do 10, 14 do 16 in 19 do 21.

Ob nedeljah od 8 do 9.

Slovenska gostilna in trgovina jestvin

Shajališče naših rojakov

VELIKI IN PRIJETNI PROSTORI
z igriščem za kroglice in keglje

Vsako nedeljo ples

Dobra postrežba

ZMERNE CENE

TRELLES 1167

(Pol kvadre od Gaona 2400)

Buenos Aires

U. T. 59 - 2382

VSI ROJAKI SO DOBRODOŠLI

Zavod sv. Cirila in Metoda

sprejema dečke v popolno varstvo.

Obrnite se pismeno ali osebno na:

ASILO LIPA, VILLA MADERO C.G.B.A.

(Bs. Aires)

RECUERDE **INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL**

BLENORRAGIA
SIFILIS Y DEMAS VENEREAS

EL INSTITUTO MAS ANTIGUO ATENDIDO POR MEDICOS
BRASIL 923 PLAZA CONSTITUCION
DE 10 A 12 DE 15 A 21

*Sin lavajes
Sin dolor*

**SELITVE V MESTU IN NA DEZELO
ZA ZMERNE CENE**

PREVOZNO PODJETJE

RAFAEL TURK

OSORIO 5085 esq. WARNES 2200

U. T. 59-2505 in 59-3667